

Ziua Drapelului, Dimineți colorate în tricolor

Încă de la începutul epocii moderne și de la cristalizarea statelor naționale, apare și necesitatea simbolurilor național-identitare. Dintre acestea, cel mai vizibil, cel ce reușește cel mai bine să inducă sentimentul de apartenență și de identitate, cel ce cumulează valorile și tradițiile unei națiuni este drapelul.

Începând cu anul 1998, Drapelul Național al României are o zi a lui, ziua de 26 iunie, pentru a marca data de 26 iunie 1848 când Guvernul Provizoriu decreta că „steagul național va avea trei colori: albastru, galben și roșu” (Decretul No. 1 al Guvernului provisoriu al Țării-Românesci în Monitorul Român. No. 1. 1848).

Continuare în pagina 5

Veronica Cojocaru
Foto: **Florina Carvaci, Mihaela Baltac**

Fondat 1935. Seria nouă. ISSN 1454 - 198X

DRUM

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROȘIORI DE VEDE

ANUL 25, NR. 659, IULIE 2022

Editorial

Vară la români

Încă din primele sale zile, iulie ne-a amenințat cu temperaturi de aproape 40 de grade Celsius. De multă vreme, nu am mai trăit o așa vară fierbinte. Dar, cum am reușit să trecem de pandemii și de alte amenințări, vom trece și peste acest impediment, având în vedere că românii, un popor mic și așezat în calea tuturor „răotăților” (după cum zice și cronicarul), au știut mereu să depășească greul clipei istorice și să supraviețuiască.

Pe noi, nădejdea de mai bine ne-a însoțit continuu, fiindcă ea s-a născut din suferințele îndurate de-a lungul veacurilor și s-a călit în toiul luptelor purtate de strămoșii noștri, care au gândit că patriotismul înseamnă atunci când îți aperi țara, iar nu când îi ataci pe alții.

Întărit cu credința în Dumnezeu, românul a nutrit o nezdruncinată speranță în ziua de mâine. Cu toate acestea, trăim totuși momente de teamă, de neliniști zguduitoare, provocate de faptul că suntem contemporanii unor vremuri tulburi, în care nimic parcă nu mai e la locul lui. Uitându-ne la tabloul lumii contemporane, ne înfricoșăm. Imaginea mentală a stării actuale ne duce cu gândul la celebrul film, „Păsările”, realizat în 1963 de un regizor nu mai puțin celebru, Alfred Hitchcock. Un haos generalizat, în care omul s-a înstrăinat de sine însuși și de semenii săi.

Omenirea, conform dialecticii, se află într-o continuă schimbare, dar știm bine că nu toate schimbările sunt întru progres. Păstrându-ne optimismul funciar, gândim că acele consecințe nedorite pot deveni, la un moment dat, repere pentru o evoluție pozitivă și poate că prăbușirea cea mai severă ar putea însemna prilejul unei nebănuite ascensiuni.

Bunul simț românesc, inteligența, loialitatea, capacitatea de a separa grâul de neghină ... sunt calitățile unui învingător. Din fericire, românii au aceste daruri minunate înscrise în codul lor genetic.

Se întâmplă atâtea lucruri nedorite în lumea de azi. Așa că de ce ne-am mai încărca sufletul cu o spaimă în plus: temperaturile neobișnuit de ridicate ale unui iulie trecător?

E vară, e cald, iar gândul mă poartă spre ținuturile de poveste ale copilăriei, când, împreună cu alți copii, mergeam la scăldat. Îl văd, ca prin vis, pe bunicul meu (veteran din Primul Război Mondial; în această lună ar fi împlinit 120 de ani) cum stă undeva pe deal, pe un pietroi și ne face semn să nu intrăm în mijlocul gârlei, unde apa este adâncă ...

Domnița Neaga

Ziua Internațională a Iei

„Fată dragă, pune-ți ie,
Și cinstește-o prin purtare,
Nu-i un moft, e o datorie
Și o clipă de-nchinare.”

(*Sânzâiene-n mândre ii*,
Angelina Nădejde)

Ziua Internațională a Iei a fost sărbătorită și la Casa de Cultură din Roșiori de Vede odată cu sărbătoarea de Sânziene, pe 24 iunie, când se sărbătorește nașterea Sfântului Ioan Botezătorul.

Ia noastră românească nu arată niciodată mai bine îmbrăcată ca acum. Nu sunt puține momentele când ar trebui cu drag să purtăm ie ori costume populare, dar nu prea o facem. Ar trebui să mergem îmbrăcate în costum popular sau măcar în ie pe la nunți, la biserică, în concediu sau la serviciu.

Astăzi purtăm cu mândrie le. Dar numai niște mâini dibace și niște ochi înroșiți de atâta cusut pot ști ce înseamnă cu adevărat o ie ... autentică. Numai acea persoană care a cusut sau încă mai coase la o ie, după

planșă de lucru, pe pânză țesută manual cu multă trudă sau achiziționată de pe site-uri specializate, în funcție și de buget ... Ce înseamnă să coși o ie? Cum alegi modelul, cum numeri ... ohoho ... atât de mult e de lucru la o ie? Păi îmi iau una din oraș ... Ha! Ha! Ha! ... Ce glumă bună! ...

În fiecare împunsătură de ac stă un gând, o rugăciune, un suspin ... sau un zâmbet.

La fiecare etapă de cusut stă o mulțime de calcule, de gânduri înspăimântate dacă e bine sau dacă va trebui să o ia de la capăt ...

La fiecare râu nou stă o clipă inima în loc ... o fi bine, o ieși ca în model ... Gata! Nu mai cos, orice ar fi! E așa de greu ... Cine naiba m-a pus? Ca la final ... după câteva luni bune de stress ... dar și de destresare (numai cusătoarele știu ce înseamnă) să apară un adevărat tezaur național, o operă de artă, un tablou votiv cusut, o imagine de o frumusețe rară ... și gândul că, eheee!, la experiența mea, deja, pe următoarea o voi coase și mai repede, că am văzut eu un model superb de Mehedinți, sau de Oltenia, sau de Vrancea ...

Ia mea! Cu mândrie spun ia mea! Că doar eu am cusut-o ... și azi o port cu drag ... și știu că, peste ani, tot cu drag o voi purta sau o voi lăsa moștenire fetei mele sau nepoatei!

Ia mea, scumpa mea ie ...

În programul manifestării intitulate sugestiv „Azi ne coasem mândră ie”, organizată în cadrul Atelierului de Creație al DCECS, a fost deschisă o inedită expoziție de ii, costume populare și obiecte de artizanat, de o valoare inestimabilă, din colecția particulară a referentului de creație artistică Monica Tuinete.

Evenimentul și-a propus conștientizarea importanței iei, ca piesă vestimentară care conferă identitate și unicitate românilor din lumea întreagă, prin familiarizarea vizitatorilor expoziției de la Roșiori de Vede și a publicului prezent la eveniment cu elementele caracteristice asociate iei sau costumului popular, în acest sens, gazda evenimentului prezentând istoria fiecărei ii expuse.

Cursantele Atelierului de Creație au prezentat câteva gânduri și impresii care le-au însoțit de-a lungul cursului, dar au și expus părțile de ie cusute tradițional, la muscă, bucurând prin culorile și modelele alese.

Povestea iei românești, a cămășii noastre populare, de la origini și până în prezent, a fost prezentată de eleva Școlii Gimnaziale „Alexandru Depărățeanu” din Roșiori de Vede, Bianca Nedelcu, care a accentuat, prin intermediul pălăriilor ei gânditoare, faptul că, în ultimii ani, în țara noastră este avută în vedere recunoașterea iei drept unul dintre simbolurile naționale și aducerea acesteia în centrul atenției ca simbol identitar național.

Evenimentul a fost presărat cu recitaluri de muzică populară susținute de: Andreea Băltoiu, elevă a Școlii Gimnaziale Călmățuiu, Andrei Ioan Gherghe și Elena Falcă, elevi ai Școlii Gimnaziale „Alexandru Depărățeanu” din Roșiori de Vede. Aceștia, îmbrăcați în frumoase costume populare, cu vocile lor cristaline, ne-au amintit cât de important este să predăm ștafeta bunului simț și a păstrării lăzii de zestre a neamului românesc ... și am rămas plăcut impresionată de modul lor serios de a aborda această perspectivă.

„Ia, poalele, fota, catrința sau marama sunt elementele ce compun costumul femeiesc tradițional românesc. Ia era confecționată din pânză albă de bumbac, de in sau de borangic și se distingea, în funcție de regiune, atât prin motive cât și prin tehnicile de decorare, transmise de la o generație la alta, fapt care a conservat tradiția, bunul gust și unicitatea de la o generație la alta. Culorile folosite la cusut erau în două-trei nuanțe cromatice, de regulă, dar erau ii cusute în întregime cu fir negru. La acestea se adăugau, după specificul zonelor, culori pastelate, fire metalice, flori, fluturi și mărgele. În componența motivelor folosite la decorarea iilor, intrau floarea, figurile abstracte (geometrice), animalele, elementele cosmice, toate redate în forme stilizate. Brodate pe față, spate sau mâneci, aceste simboluri protejau persoana care urma să poarte acea ie, ținând răul și ghinionul departe. Iile cusute arătau, totodată, statutul femeii. Astfel, cele căsătorite și cele în vârstă purtau modele de croială modeste și culori mai temperate. Cele tinere își coseau iile în culori vii pentru a atrage petitori. Erau cusute ii pentru ceremonia nunții sau pentru zilele de sărbătoare, bogat împodobite, altele pentru horă, iar altele, cele mai simple, se regăseau în vestimentația zilnică”, a ținut să precizeze și muzeograful Veronica Cojocaru, cea care, în calitate de cursantă a Atelierului de Creație „Azi ne coasem mândră ie”, și-a prezentat ia cusută cu multă migală, dar și cu mult drag, de-a lungul orelor de curs.

Alături i-au stat celelalte cursante ale Atelierului: Magdalena Neagu, Florica Gâdea (cea mai *tânără* cursantă, care l-a impresionat vizibil pe primarul nostru), Nicoleta Burcescu, Eugenia Staicu, Cătălina Floricel, Adriana și Alessia Oprea, Nușa Băltoiu (cu o ie ca un câmp de primăvară), Nicoleta Ignat (drăgaica noastră dragă, ce ne-a cântat), Ramona Nedelea (cu o frumoasă ie de Mehedinți), surorile Olimpia Vișan și Ioana Bengea, care au spus fiecare câte ceva despre cursul pe care îl frecventează.

Prezent la eveniment, primarul Municipiului Roșiori de Vede, dl Valerică Gheorghe Cîrciumaru, a rămas plăcut surprins de existența Atelierului de Creație, de dăruirea coordonatoarei și de frumusețea iilor cusute aici, motiv pentru care a promis în fața audienței că va sprijini pe viitor acest atelier, că va oferi un spațiu adecvat cursurilor în noua locație de la Cinematograful Modern, ce se află în plină renovare și modernizare, și că speră ca aceste cursuri să fie susținute și pe viitor. Apoi, a oferit cursantelor prezente Diplome de excelență și câte un buchet de spice de grâu, ca simbol al renașterii iei tradiționale.

Spre finalul întâlnirii noastre, am lansat și invitația de a trece la următorul curs, „Poalele”, în ideea ca, la finalul acestor întâlniri, costumul popular să fie complet, iar participantele la curs să poată transmite mai departe tot ce au învățat.

Momentul de încheiere a fost unul la înălțime, oferit de Maria Dudău, tânăra noastră roșioreancă, interpretă de muzică populară, îmbrăcată într-un frumos costum popular, autentic, care, cu o sensibilitate feciorelnică, ne-a dus cu gândul la sărbătorile de altădată.

Toți cei prezenți s-au încins în hora mare, ca într-o roată a vieții, motiv geometric pe o ie …

Monica Tuinete
Foto: **Aurelia Bărbuț**

EUROPA DE ACASĂ

• *Vacanța la bibliotecă!*

Dintre toate vacanțele, vacanța de vară este cea mai așteptată de la mic la mare. Copiii se bucură de jocurile copilăriei, părinții sunt mai relaxați, iar bunici, fără îndoială, abia așteaptă să-și răsfețe nepoții, să le-ndeplinească chiar și cele

mai năstrușnice dorințe și să-și petreacă timpul alături de ei. Însă, sunt și copii care nu au bunicii aproape, iar părinții lor lucrează. Iar pentru aceștia există grădinițe care au program și în vacanță. Să nu vă gândiți că programul este obositor și copii nu se pot bucura de plăcerile vacanței. Din contră, în această perioadă, au loc activități educative, atractive și distractive, iar acestea au loc în diferite locuri din municipiul nostru.

Marinela Rușanu
Aurelia Bărbuț

Continuare în pagina 8

Centenar Marin Preda

La moment omagial, în anul în care sărbătorim 100 de ani de la nașterea scriitorului Marin Preda, proiectul Asociației Învățătorilor Teleormăneni și al Școlii Gimnaziale „Marin Preda” din Siliștea Gumești „Elevii și dascălii teleormăneni pe urmele Moromeților la moment omagial” are scopul de a

pune în fața dascălilor și elevilor noi coordonate ale operei scriitorului Marin Preda și de a-i determina pe aceștia să găsească noi modalități de apreciere a dimensiunii morale și estetice a operei marelui prozator teleormănean.

Prof. **CAMELIA RÂCU**, Președinte al Asociației Învățătorilor Teleormăneni
Prof. **CRISTINA RĂDIȚĂ**, Vicepreședinte al Asociației Învățătorilor Teleormăneni
Prof. **DĂNUȚ PARPALĂ**, Președinte de Onoare și Fondator al A.I. TR.

Continuare în pagina 4

„Verba volant, scripta manent”

Jurnal de scriitor

1. 06. 2022 — Zâmbetul, inocența, frumusețea și gândurile, caier de gânduri rostogolindu-se în prag de seară, în prag de vară peste verdele cu parfum de mentă și miere. Peste râulețul în care se oglindește toată strălucirea cerului, peste poveștile spuse la gura sobei, peste toată această poveste ivită dintre ierburile copilăriei ...

2. 06. 2022 — „Înălțarea Domnului este prăznuită la 40 de zile după Înviere, în Joia din săptămâna a VI-a, după Paști. Este cunoscută în popor și sub denumirea de Ispas. În această zi, creștinii se salută cu „Hristos S-a înălțat!” și „Adevărat S-a înălțat!”. IPS Bartolomeu Anania afirmă că noi folosim acest salut fie din neștiință, fie din exces de evlavie, deoarece el nu este atestat de Biserică. Și mărturisește că noi sărbătorim Paștile cu aserțiunea „Hristos a înviat!”, la care ni se răspunde cu o confirmare: „Adevărat, a înviat!”, pentru că Învierea nu a avut martori, ea a fost receptată cu îndoieli și necredință. În vreme ce Înălțarea Domnului a avut martori, ea a fost o despărțire izvorâtoare de lumină, deoarece ucenicii s-au întors în Ierusalim, cu bucurie mare. Din acest motiv, în cărțile noastre de slujbă, nu există o salutare similară cu aceea de la Sfintele Paști.

5. 06. 2022 — „Cu un amic la o halbă, pe terasă. Profesor, o anumită vârstă ... îl întreb: Tot burlac? Da, îmi răspunde. Acum câteva luni era să mă însor. Dar, am întrebat-o dacă-i place cum joacă Messi. Și m-a întrebat cine-i ăsta. Am rupt logodna chiar în seara aia. Rău ai făcut, îi zic. Când m-am însurat eu, i-am spus tinerei mele soții că aș vrea să îmi facă o ciorbă de fasole. M-a întrebat ce-i aia. Acum știe 177 de rețete culinare și nu pot pofti eu cu câte specialități mă poate ghiftui ea.” (D. A. Doman).

7. 06. 2022 — Discuții în grupul de „comunicare strategică”. Idei, dezbateri, hotărâri cu Lili și Gabi (cei trei muschetari). Seara, la stadion. Un vânticel subțire îndepărtează ultimele urme de tristețe. Nu se aude decât foșnetul instalației de apă care udă gazonul, apoi vocea răgușită a unui tânăr ce vorbește la telefon într-o limbă necunoscută. E un fotbalist ghanez, zice Gabi. Din echipa „Stele negre”, îți spui, știind că fotbalul este cel mai popular sport din Ghana. Și, în timp ce prietenii tăi te încurajează să alergi, te gândești la cel care vorbește și îți imaginezi cât de greu trebuie să fie departe de casă, de cei dragi, de locurile natale ...

Discuțiile cu Lili și Gabi continuă până după miezul nopții, cu toate că formulele de încheiere au fost adresate, nimeni nu închide. Nene, zice Gabi. Toată lumea a spus noapte bună și nu doarme nimeni?!

8. 06. 2022 — Ziua prietenilor buni ...

15.06. 2022 — „Cum n-oi mai fi pribeag / De atunci înainte / M-or troieni cu drag / aduceri aminte.” Da. Și a nins cu flori de tei, cu raze de lumină, cu poezie și cântec într-o zi de mijloc de cireșar, Ziua Eminescu ...

20. 06. 2022 — „Azi, 20 iunie, se împlinesc 27 de ani de la moartea lui Emil Cioran, unul dintre cei mai cunoscuți gânditori români, cu faimă universală. El nu se considera filosof, ci «scepticul de serviciu al unei lumi în declin».”

Trăind la Paris de 35 de ani, Cioran pretindea, în 1972, la 61 de ani, că e „cel mai sărac om din Franța”. Un sărac glorios, (o curiozitate: la douăzeci de ani de la moarte, un pachet de manuscrise găsite în mansarda lui Cioran valora la o licitație peste un milion de euro) însă Cioran a ales să fie un gânditor liber și autentic, a refuzat premii și alte onoruri, a străbătut Franța pe bicicletă, a mâncat în cantine studențești, a vibrat la destinul țării sale de care era atât de departe. A avut norocul să o întâlnească pe Simone Boué, care i-a fost alături toată viața. A avut un destin paradoxal, de exilat în altă țară și în altă limbă. Ce frumos a exprimat trecerea de la o limbă la alta: „Să treci de la limba română la limba franceză e ca și cum ai trece de la o rugăciune la un contract” (I. Boldea).

22. 06. 2022 — A murit poetul Ancelin Rosetti. Fiecare plecare lasă un gol. Un gol pe care nu îl acoperă nicio amintire. L-ai citit, l-ai recitit, dar nu ați reușit să vă întâlniți la niciun eveniment cultural, pentru că, de fiecare dată, intervenea ceva. Și tot așa, prinși în vârtejul întâmplărilor, altădată a devenit niciodată.

24. 06. 2022 — „Noi, cei de azi, mai purtăm încă pe veșminte ce ne-au transmis cucutenii de acum 7.000 de ani, într-un limbaj doar de noi știut, ce pare a fi legământul făcut de cei din neolitic cu sutele de generații ce le-au fost urmași. Este precum informația din codul ADN înscrisă în noi din ADN-ul părinților, doar că, de data aceasta, este un cod al unui neam întreg.

Simbolurile perpetuate de-a lungul mileniilor ne vorbesc despre soare și stele, despre pământ și flori, despre etape din existența umană a fiecărui individ sau etape din existența unui popor întreg, ale societății locale și a stilului său de viață aflat în conexiune cu mediul înconjurător și divinitate. Din simbolurile purtate de ia românească, descifrăm HORA ca joc al celor ce sunt frați, descifrăm momente ale vieții, dar și trecerea spre lumea de dincolo, descifrăm anotimpurile și cum trebuie să ne raportăm la pământ și cer”.

28. 06. 2022 — „Hai că am socotit și prețul lumânărilor la bulgari ... Cineva mă întreabă la o postare, cât de mult s-au scumpit, totuși, lumânările la bulgari. De ce sunt revoltați enoriașii!

De la 1 iulie, 1 kg de lumânări va costa 160 de leva. Anterior, costa 80 de leva. Cele mai populare lumânări, care costau 40 de stotinki, vor fi 80 de stotinki.

Lumânările ieftine, de 20 de stotinki, nu se mai comercializează la pangarele bisericilor. Ultima scumpire a fost în 2015 în Bulgaria. De la 40 de leva la 80 de leva pentru un kg.

Calculați, în funcție de leva-euro, ce preț au ...” Ghe. Ciocioi.

Florina Carvaci,
Membră a Uniunii Scriitorilor din România

Citatul lunii

„Lumea contemporană, atât de orgolioasă în cuceririle ei, în domeniu material, nu mai poate aduce omului cel mai de preț lucru: răgazul sufletesc și bucuria de a trăi!”.

„Cel ce urcă muntele” — Ernest Bernea

Rubrică îngrijită de **Adriana Miu**

LA LUMINA ZILEI

Dimineața

Autoritățile administrative locale finanțează, la sfârșit de iunie și la început de iulie, montarea unui gard nou, din plăci de ciment, pe toată latura nordică a curții Școlii Gimnaziale „Alexandru Depărățeanu”.

Apropo de numele atribuit fostei școli numărul 2, știați că satul Deparați face parte din comuna Trivale Moșteni?

La prânz

Târgul săptămânal, de vineri, Oborul roșiorean a suferit schimbări, la jumătatea lui 2022. De exemplu, pe latura de vest, s-a redus numărul vânzătorilor de articole de îmbrăcăminte. Vânzătorii de mobilă s-au mutat pe latura de nord.

Pe latura sudică, au rămas ca înainte vânzătorii de covoare, cruci de marmură.

Cea mai ocupată e latura estică, aici se vând cereale, dar și legume, ca roșii, cartofi, ceapă, usturoi ș.a. Se mai găsesc vânzătorii de vechituri în număr mare, precum și vânzătorii de cherestea, tablă, la capătul nordic.

În amurg

Miercuri, 22 iunie 2022, supermagazinul Lidl de pe str. Dunării a suferit transformări în ceea ce privește poziția rafturilor. Ne va trebui mult timp să găsim produsele preferate.

Gh. Tutcălău

Trăire creștină

Cearta dintre oameni ca șansă de mântuire?!

Titlul articolului poate suna revoltător dacă ne gândim că orice dispută dintre oameni este motiv de separare, despărțire și revoltă. Și acest gând este susținut că suntem contemporani cu tensiuni între popoare. Deși disputa dintre popoare se naște din orgoliul conducătorilor și din setea nesăbuită de putere a acestora și mai puțin de la conflicte personale. Atitudine hrănită de ideologia „politically correct” ne duce spre zona în care nu trebuie să disprețuim individul care nu are aceeași părere cu noi, ci să combatem ideile lui. E ca și cum segmentăm personalitatea pentru a nu fi împotriva curentului. Destul de ciudat ...Tradiția creștină ne amintește că Dumnezeu „urăște păcatul, dar îl iubește pe cel păcătos”, ceea ce ne duce spre o zonă a neînțelegerii. Dumnezeu urăște păcatul și îl iubește pe cel păcătos, întrucât păcătosul are șansa de a se îndrepta, posibilitate oferită până în ultima clipă a vieții.

29 iunie este ziua de prăznuire a Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Și ce legătură ar avea cu cele de mai dinainte, legate de ceartă, scandaluri etc?

Voi încerca să lămuresc acest aspect. Există în bisericile grecești o icoană mai puțin cunoscută de noi, românii, ce are ca titlu *Îmbrățișarea Apostolilor Petru și Pavel*, înfățișându-ni-se o imagine inedită în care cei doi sfinți apostoli apar reprezentați într-o duioasă și frățească sărutare a păcii, cu obrajii lipiți și cu brațele strângându-se unul pe altul. Îmbrățișarea lor nu este doar expresia aceleiași slujiri apostolice, încheiate prin martirajul îndurat în aceiași zi, același an și în aceeași cetate (29 iunie 67, Roma), nici doar legitimarea iconică a zilei comune de pomenire, ci și un minunat exemplu al împăcării și al frăției.

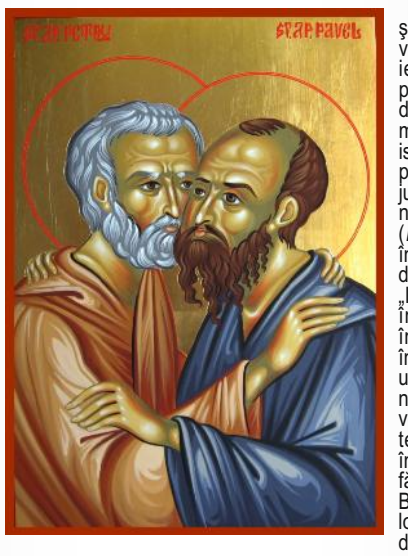

La baza acestei reprezentări stă un episod petrecut în Antiohia, localitate în care cei doi au propovăduit cu râvnă apostolică. Spunem exemplu al împăcării și frăției pentru că ei, în slujirea lor aprinsă pentru Domnul, pentru aceeași cauză dumnezeiască, dar înțeleasă diferit, potrivit firii lor diferite, au avut la scurtă vreme după Sinodul Apostolic din Ierusalim (anul 50) o confruntare vehementă ... Să nu ne mirăm, însă, peste măsură!

La sfârșit vom reține, însă, că, deși s-au înfruntat, n-au rămas neîmpăcați, ci au depășit litigiul, în duh evanghelic. Iar icoana de care am vorbit mai sus reprezintă cum nu se poate mai bine acest moment, ca binecuvântat și sfânt început al iubirii și frăției veșnice.

Vom reține, de asemenea, că este vorba de un exemplu grăitor pentru noi toți, simpli credincioși, preoți sau ierarhi, indiferent de confesiune. Căci dincolo de inerentele, omeneștile, neplăcutele și de multe ori inevitabilele dispute, suntem chemați la pace, iubire și iertare.

Ce s-a întâmplat, de fapt? După Pogorârea Sfântului Duh, când a luat ființă Biserica, numărul creștinilor sporea cu fiecare zi, îmbrăcând haina creștină atât iudeii, adepți ai legii mozaice, cât și păgânii de felurite credințe.

Unii dintre iudei priveau, însă, primirea păgânilor la creștinism cu oarecare rezervă, ba chiar cu invidie, socotind că Mesia Cel prezis de prooroci le aparține în exclusivitate.

Însă, aceeași grupare de iudei potrivnici, părându-li-se că poarta creștinismului este prea larg deschisă pentru păgâni, le-au cerut împlinirea unei condiții: înainte de a fi botezați, să fie tăiați împrejur (circumciși), iar după botez să respecte întru totul și legea mozaică, alături de normele creștine. Această cerință împovărătoare, care a generat mari nemulțumiri și dispute, s-a manifestat mai ales în Antiohia Siriei, unde predica în acest timp Sfântul Apostol Pavel, însoțit de Barnaba.

Constatând tulburarea produsă, cei doi merg la Ierusalim pentru a supune chestiunea celorlalți Apostoli. Așa se face că la anul 50 a fost convocat în Ierusalim sinodul cunoscut sub numele de Apostolic, prezidat de Iacov, episcopul acestei cetăți, în fruntea celor cu greutate în cuvânt aflându-se și Apostolul Petru, ca mai vârstnic. Marele eveniment este relatat în Faptele Sfinților Apostoli, capitolul al XV-lea. Toți cei prezenți au hotărât că nu trebuie să fie pusă povară pe viețile creștinilor proveniți dintre păgâni, așadar legea mozaică nu mai este obligatorie, dar că trebuie să se ferească de lucruri care contravin Sfintei Evanghelii.

S-a întocmit, astfel, o scrisoare, destinată în special comunității din Antiohia, dar nu numai. Iată un crâmpei din acest document: „Părutu-s-a Duhului Sfânt și nouă să nu vi se pună nici o greutate în plus în afară de cele ce sunt necesare: să vă feriți de cele jertfite idolilor și de sânge și de animale sugrumate și de desfrâu, de care păzindu-vă bine veți face. Fiți sănătoși!” (*Fapte*, 15, 28-29).

Documentul, cu caracter de lege, a fost trimis în Antiohia, încercându-se, astfel, a se limpezi lucrurile. Numai că, la scurtă vreme, s-a petrecut incidentul care va genera, de fapt, confruntarea dintre cei doi mari Apostoli.

Petru, ducându-se în Antiohia, constată că aici creștinii proveniți dintre iudei se feresc să mănânce la mesele celor proveniți dintre păgâni, contrar duhului frățesc sugerat de Sinodul din Ierusalim. Dar, în locul unei atitudini ferme, prin care să pună lucrurile la punct, așa cum ar fi trebuit să procedeze potrivit statutului său de Apostol, Petru nu numai că a tăcut, dar lua și el masa numai cu creștinii iudaizanți.

Că a fost vorba de frică sau slăbiciune, ori amândouă la un loc, Dumnezeu știe. Se poate, însă, că omul Petru, care s-a lepădat de trei ori de Mântuitorul, mai avea unele slăbiciuni și inconsecvențe, cu toate că plânsese cu amar și primise iertare, cu toate că era purtător al Sfântului Duh, din ziua Cincizecimii.

Aflând de această atitudine șovăielnică, Pavel l-a mustrat cu vehemență, mai ales că, la sinodul ierusalimitean, chiar Petru se pronunțase împotriva discriminărilor, întrebând retoric și mustrător pe iudeii rigoriști: „De ce ispitiți pe Dumnezeu și vreți să puneți pe grumazul ucenicilor un jug pe care nici părinții voștri, nici noi n-am putut să-l purtăm?” (*Fapte*, 15, 10). Că Pavel l-a înfruntat vehement putem deduce din cuvintele lui scrise galatenilor: „Iar când Chefa (Petru, n. n.) a venit în Antiohia, pe față i-am stat împotrivă, căci era vrednic de înfruntare. Căci înainte de a veni unii la Iacov, el mânca cu cei dintre neamuri (păgâni, n. n.); dar când au venit ei, se ferea și se osebea, temându-se de cei din tăierea împrejur. Și împreună cu el, s-au fățărnicit și ceilalți iudei, încât și Barnaba a fost atras în fățărnicia lor. Dar când am văzut că nu calcă drept, după adevărul Evangheliei, am zis lui Chefa, înaintea tuturor: Dacă tu, care ești iudeu, trăiești ca păgânii și nu ca iudeii, de ce silești pe păgâni să trăiască ca iudeii?” (2, 11-14).

Putem bănui, mai departe, că Sfântul Apostol Pavel, în duhul iertării, al înțelegerii și reconcilierii frățești, și-a deschis larg brațele și l-a îmbrățișat, în fața acelorași martori care asistaseră la dispută. Martori care au primit nu numai o lecție de pedagogie misionară, întemeiată pe fermitate și discernământ, ci și un înduioșător exemplu de împăcare frățească. De fapt, n-a fost vorba de un litigiu alimentat de interese personale sau ambiții, ci de o luptă pe terenul problemelor care frământau comunitatea creștină de atunci.

Astfel de „confruntări”, pe idei, principii, chestiuni care privesc obștea, sunt de dorit și astăzi, atât pentru toți cei chemați să cârmuiască, în plan bisericesc, în cel politic etc., cât și pentru creștini, în general. Căci spune un părinte al Bisericii, Petru Hrisologul (sec. V): „Împăcarea între frați este voința lui Dumnezeu, bucuria lui Hristos; este desăvârșirea sfinților, regula dreptății, învelitoarea adevărului și păzitoarea vieții curate”.

Așadar, imaginea îmbrățișării lor este cât se poate de sugestivă și impresionantă: odată cu exprimarea frățietății întru slujire, vedem o dumnezeiască invitație spre imitare pentru toți oamenii. Avem păreri, avem idei la care ținem „cu dinții”, avem propria filosofie de viață. Dar aceste aspecte nu ne dă niciun drept de a impune altora ceea ce credem, trăim și simțim noi. Nu avem niciun drept de a face din propriile idei lecții de adevăruri mântuitoare, Sfântul Antonie cel Mare spune că cel care nu va fi mișcat sufletește de faptele tale nu va înțelege nimic din cuvintele tale! Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința. Iisus Hristos, ieri și azi și în veci, este același.” (*Evrei*, 13, 7-8).

Sfinților Apostoli Petru și Pavel, chipuri sfinte ale frățietății, rugați-vă lui Dumnezeu pentru pacea dintre noi. Amin!

Pr. **Eugen-Cătălin PĂUNESCU**

DRUM
PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROȘIORI DE VEDE

Responsabil de număr: Monica Tuinete
Tehnoredactare: Vladimir Mutu
Colectivul de redacție:
Domnița Neaga, Cristian Gabriel Moraru, Iulian Bitoleanu, Ion Scarlat, Ioan Romeo Roșiianu, Petre Bozdoc, Gheorghe Tutcălău, Victor Osăceanu, Eugen Cătălin Păunescu, Virgil Andronescu, Daniela Achim Harabagiu, Gabriel Argeșeanu, Aurelia Bărbuț, Marinela Rușanu, Veronica Cojocaru, Monica Tuinete
Culegere texte: Monica Tuinete
Distribuire presă: Elvira Stângă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Casa de Cultură, str. Dunării nr. 54 - 56, Roșiori de Vede. Telefon: 0247 460619. E-mail: ziaruldrum_rosiori@yahoo.com

Răspunderea pentru conținutul materialelor publicate revine autorilor.

Tiparul executat la S.C. TIPOALEX S.A. Alexandria str. Ion Creangă nr. 53, Tel./fax : 0247 / 31 18 84

Cutiuța cu amintiri (V)

Amintiri din două lumi diferite

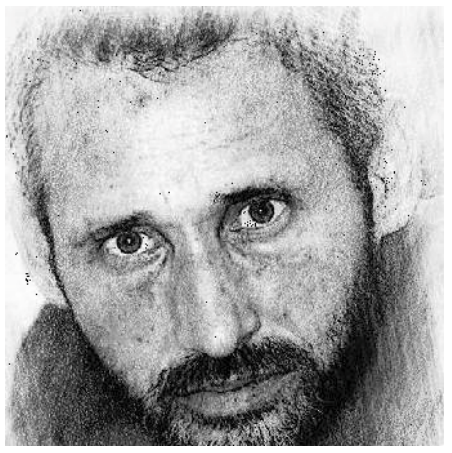

L-a ascultat tata, apoi a vorbit calm și distant față de conducătorul întreprinderii cât și de problema ce-i căzuse de câțiva ani pe cap. Se agățase de el ca ciulinii uscați. *Tovarășe director, am stat și eu de vorbă cu muierea mea și mi-a spus că dacă mă înscriu în partid divorțează și pleacă la mă-sa, mă lasă cu patru copii pe cap și nu cred că partidul are nevoie de asemenea oameni. Butelie nu vreau că avem, la apartament nu-i mai bine de crescut copiii decât la curte! Dați-le cui are nevoie.* Directorul îl privea atent și nu-i venea să creadă, zbârcea fața mirat, dar parcă și puțin supărat de refuzul angajatului. *Bine, Gabriele, bine, dar să nu-ți pară rău mai târziu, mai târziu vei avea nevoie de noi și ... Ăștia de la partid o dată te roagă, să ții minte asta!* A plecat și niciodată nu a mai revenit cu *Cererea*.

A venit decembrie 1989 și l-a prins tot angajatul aceleași întreprinderi. La un moment dat, fabrica era în curs de *privatizare* și conducerea comunistă era pe fără. Vântul schimbării părea a bate înspre bine. Dar nu a fost așa. Aveam deja 17 ani și înțelegeam altfel treburile. Un nou director, zis manager, se arăta la orizont, unul *democrat*, dar tot ieșit din incubatoarele partidului unic. Pe vremea aia se dădea marfă prin fostele țări sovietice, se dădea pe încredere ori clienții veneau și cumpărau cu cecuri false ori fără acoperire. Unele *vânzări* se făceau pe *lichidități* și pe *comisioane*. Așa că marfa pleca *în afară* și banii nu mai veneau niciodată. Se apropia falimentul. Nu mai exista nici partidul ocrotitor, nici sindicatul întreg. Găști sindicale apăreau de la o zi la alta. Muncitorul de jos se apăra, își cerea drepturile cum știa și cum putea.

Managerul, un fost subinginerаș lucrător TESA, a preluat fabrica. Încetul cu încetul. După vreun an de neprimirea salariilor, ori de primire cu târâita, muncitorii s-au adunat și au făcut grevă. Revolta era mare, le ajunseseră *cuțitul noii ordini sociale la os*. Au fost mințiți și au încheiat protestul. La câteva zile, văzând că nu sunt chemați la birouri să li se dea salariile promise s-au adunat din nou în curtea fabricii oprind lucrul. Clienții așteptau marfa, parte din marfă se apropia de expirare. Ziua următoare nu au mai fost lăsați să intre pe poarta întreprinderii. Au încercat să forțeze paza și au fost *întâmpinați cu o armă de vânătoare de către noul și democratul manager*. Au fost amenințați că vor fi împușcați. Oamenii s-au strâns grupuri-grupuri, s-au sfătuit și au decis să meargă peste conducere, ziua următoare după ce vor intra liniștiți pe poarta fabricii. Din mulțimea de muncitori, doar tata și încă doi s-au hotărât să meargă până la capăt. Restul s-au pierdut pe drum. Câștigul ar fi fost oricum pentru toți, dar până în biroul cu pricina au ajuns două persoane, tata și un coleg cu familie mare. S-au certat cu șeful, au discutat, au negociat și au obținut restul de salarii datorate numai pentru primele șase luni de când începuse necazul. Celelalte șase luni rămâneseră ca la început. Era bine și așa, pentru moment. Au câștigat toți muncitorii. După aproape o jumătate de an tatăl meu a fost pus pe lista concediaților *cu Ordonanța*. Mai avea un an până la pensionare.

A încheiat socotelile cu fabrica, și-a primit lunar banii *Ordonanței de disponibilizare* și s-a apucat de munca pământului. A plantat vie, și-a cumpărat încă vreo trei capre. Toată copilăria mea, când nu eram plecat ..., am păscut capre. Mai târziu ne-am luat și-o vacă care a fătat, aveam două vaci și vreo patru capre așa că trebuia un atelaj pentru un măgar sau un cal. S-a cumpărat atelajul pe patru roți de dacie, mare, dar ușor ca vântul, s-a cumpărat un măgăruș de vreo trei ani și până aici toate bune și frumoase. Se terminase cu Legea 18/1990 de împroprietărire și restituire a pământurilor furate de comuniști, o mare bulibășeală și o hoție pe față care au condus multă lume prin sălile tribunalului. Bunica mea s-a judecat vreo cinci ani pentru o palmă de pământ, una dintre jumătățile curții de acum, mamei i-a fost spart capul cu sapa de către vecinul *venetic*. O luptă oarbă pentru pământul ce mai târziu avea să fie părăsit și lăsat pârloagă pe câmp din motivul îmbătrânirii celor ce-l primiseră, al plecării tinerilor în țară și peste hotare, al lipsei utilajelor mecanizate, a irigațiilor distruse și din cauza fărâmițării la care fusese supus. Am fost prezent la tribunal, am văzut și-am auzit multe grozăvii încheiate dramatic și chiar tragic.

Pe atunci, în prima parte a anilor '90, economia se scufunda, șomajul era uriaș, salariile erau distruse de inflație, banii se devalorizau de la o zi la alta. Cumpăram cât puteam cu banii jos și până la pensiile următoare luam pe datorie, pe caiet. Cum venea pensia, aproape că în întregime se ducea pe datoria scrisă în caiet. Se terminaseră proviziile de hrană, provizii făcute în ultimii ani de muncă ai tatălui meu. În vremea când lucra nu duceam lipsă de trei-cinci banane, trei kg de portocale, mai ales în preajma sărbătorilor de Crăciun. Alți copii nu aveau parte de așa ceva și nici de ceea ce mai aveam ca bonus la acea vreme, vorbesc de ultimii ani ai dementului deceniu '80. Eu eram mai mult plecat ... În vremurile începutului democrației aveam în gospodărie un porc, o capră, peste suta de păsări, zarzavaturi, o vie imensă, porumb și pâinea ce o făcea mama ori bunica la țest.

Apoi a venit tăvălugul democrației originale. De fapt, *la timpuri noi tot ei*! Am trecut prin timp și vremuri fiind o familie unită și la locul ei, verticali și cu Dumnezeu în suflet. După anul de *Ordonanță*, tata a ieșit la pensie și de atunci muncește mult mai mult decât în vremurile când făcea parte din clasa muncitoare. Îngrijește florile, cultivă pământul, are grijă de păsări, de mulți ani nu mai are nici capre, nici vaci, nici măgăruș și nici căruța. Dar cât este curtea de mare pe atât de plină este cu de toate. Pe jumătate din curte a cultivat porumb, lucernă, grâu. Astea toate au fost, acum e totul la relantiu. Tata punea tot grâul într-o ladă mare de lemn și în saci de rafie ori de cârpă. Nu-i deloc foarte curat grâul, neghina își are și ea locul în ladă și saci. Dar vine vremea când se încinge acolo și începe să se strice. Ca să nu se strice tot, ia de deasupra pe cel *aprins* și-l aruncă la păsări. Cel rămas este întins pe folii de celofan și lăsat să se usuce în spațiu deschis.

Dacă ai un sac cu grâu și o parte din el se strică, iei boabele mucegăite și le tratezi, iar de grâul bun rămas ai grijă să nu se îmbolnăvească și el. Nu arunci întreg sacul de grâu! De ești nechibzuit la minte, arunci tot și rămâi să mori de foame. Practic nu arunci nimic. Așa e și cu oamenii și cu lumea! Ascultă și reține! Așa exemplu mi-a tot repetat tatăl meu. Așa-i și cu oamenii azi, așa-i și cu omenirea. Prin așa vremuri am trecut, prin așa vremuri trecem. Tatăl meu, fost om al clasei muncitoare, de peste douăzeci de ani s-a convertit în agricultor, unul cu știința și plăcerea muncii pământului.

Virgil Andronescu,
redactor al revistei manifest „Litera13” din Brăila

Laureați români ai Premiului Nobel

Ștefan Hell

Ștefan Hell, ca și Herta Muler, provine dintr-o familie de șvabi bănățeni, a trecut prin Liceul Nikolaus Lenau și a fost decorat cu Nobelul.

Ștefan Hell s-a născut în 23 decembrie 1962, la Arad, având ca părinți un tată inginer și o mamă

învățătoare, iar el pe parcursul vieții a fost fizician, chimist, cercetător și profesor universitar. Copilăria și-a petrecut-o în localitatea Sântana din județul Arad unde și-a parcurs și studiile primare și gimnaziale (1969-1977). Se înscrie apoi la Liceul Nikolaus Lenau din Timișoara (1977) unde stă numai până în primăvara lui 1978 (martie), din aprilie, același an, emigrând împreună cu familia în RFG la Ludwigshafen. Aici își definitivează cursurile liceale ca din 1981 să studieze Chimia la Universitatea din Heidelberg unde și-a luat și licența (1987), iar în 1990, a obținut și doctoratul în Fizică („Suma Cum Laude”) cu tema *Reprezentarea microstructurilor transparente în microscopul confocal*. Devine un pasionat al acestui domeniu al microscopiei preocupându-l posibilitățile de a îmbunătăți rezoluția microscopiei optice dincolo de limitele atinse până la acel moment de știință, lucru care i-a reușit, punând astfel bazele unei variante îmbunătățite a microscopiei de fluorescență (denumită microscopia 4Pi). Ștefan Hell afirma: „Educația primită în România m-a ajutat mult! Mi-a ușurat viața!”

A lucrat în învățământul superior, inclusiv ca profesor universitar, la mai multe Universități: Heidelberg și Göttingen (Germania), Turku (Finlanda) și Oxford (Anglia), continuu fiind preocupat de microscopia optică. Drept consecință, în 2014, Comitetul Nobel din cadrul Academiei Regale de Științe din Suedia i-a acordat Premiul Nobel pentru Chimie lui și la încă doi cercetători, Eric Betzig și William E. Moerner din SUA, „pentru dezvoltarea microscopiei fluorescente cu super-rezoluție”.

Din anul 2012, Ștefan Hell devine membru de onoare al Academiei Române, iar în prezent, este directorul Institutului „Max Planck” de Chimie și Biofizică din Göttingen (Germania).

Mai sunt și alți români care au avut șansa de a primi această distincție, însă au ratat Premiul, cum se spune, „la mustață”. Este vorba despre medicul Constantin Levaditi (1874-1953), de numele căruia se leagă realizarea vaccinului antipoliomielitic, punerea bazelor chimioterapiei și dezvoltarea antibioticelor. Este cel considerat a fi unul dintre cei mai mari savanți ai medicinei, alungat din țară deoarece și-a permis să critice sistemul medical. „Am fost nevoit să lucrez printre străini pentru că așa au vrut cârmuitorii românilor mei” a afirmat savantul. A fost nevoit să-și continue cariera în Franța fiind ulterior premiat de Academia Franceză și de câteva Universități renumite din Marea Britanie, Germania, SUA, de patru ori fiind nominalizat pentru Premiul Nobel. Dar o putem aminti și pe tânăra din România, Anamaria Effler, care a făcut parte dintr-o echipă numeroasă în care a lucrat la observarea undelor gravitaționale, echipă premiată cu Nobelul (2017)! Ca și pe românul Ioan Moraru (1927-1989), doctor în științe medicale, fost director al Institutului Medico-Legal „Mina Minovici” și al Institutului „Victor Babeș”, membru titular și vicepreședinte al Academiei de Științe Medicale, precum și reprezentant al României în OMS. Ca fondator și copreședinte, alături de Mihai Kuzin (URSS) și Bernard Lown (SUA), al organizației „Medicii lumii pentru prevenirea războiului nuclear”, când organizația a fost laureată cu Premiul Nobel pentru Pace (1985): „pentru analiza amănunțită, științifică, a unui război nuclear, un demers pentru pace în miezul Războiului Rece”, autoritățile comuniste aflate la putere nu i-au permis să iasă din țară și să participe la festivitățile de decernare a Premiului ca membru al organizației. Abia după 1990, meritele sale au fost recunoscute când a fost primit, post-mortem, în Academia Română.

În final, o observație tristă este că toți cei care oficial au primit Premiul Nobel l-au primit după ce au părăsit țara, afirmându-se mult mai repede și mult mai bine peste hotare, în țări străine. De tras concluzii ...

Prof. **Ion Scarlat**
Foto: **sursa internet**

Înainte ca natura să moară

Omul — inginer al Pământului (V)

Peisajul natural, industria și agicultura, griji și speranțe

Exodurile de populație care se îndreaptă în toate sfârșiturile de săptămâna către cabanele munților, către umbra pădurilor sau către soarele fierbinte binefăcător care tonifică plajele, apele și oamenii iau în anii noștri proporții greu de imaginat în trecut, banale astăzi prin firescul lor. Caravane întregi de mașini, cuprinzând un număr aproape incredibil chiar și pentru porțiuni relativ mici (300.000/zi Valea Prahovei și litoral) trenuri speciale și flotile de avioane risipesc populațiile orașelor.

Este o goană după odihnă, o fugă după natură, de care tehnologia secolului tinde să ne despartă. Este o evadare din granițele citadine către oxigenul pur al arborilor, către razele lui Helios care nu sunt obligate să se amestece cu fumurile coșurilor. Este, la urma urmei, nevoia exuberantă, în parte ancestrală, de a trăi cu toate fibrele cât mai aproape de natură şi de a cunoaşte alcătuirea şi tainele ei.

Iar popasurile acestea săptămânale în campinguri și poieni, la care adăugăm zilele de concediu petrecute „la țară”, spun ele însele despre neajunsurile pe care le provoacă progresul tehnic. Planeta se transformă continuu, oamenii reușesc chiar să-i schimbe înfățișarea cu repeziciune atât de mare, încât adesea adaptabilitatea lor este insuficientă pentru a se armoniza cu forțele pe care le-au pus în mișcare.

În câteva decenii numai, coline înverzite, poieni, câmpii întinse au fost distruse de săpăturile șantierelor, sunt sufocate de valuri de fum, noxe degajate de instalații industriale nefiltrate care uneori s-au dovedit de-a dreptul ucigătoare. Ele au dezgolit versanții, au schimbat flora și fauna, provocând în jur mici pustiuri.

Industrializarea s-a întins cu repeziciune. În mijlocul orașelor, la periferia lor s-au ridicat schele uriașe; macarale gigantice, screpere, buldozere s-au înfipt în peisaj. În zgomote infernale au început să muște pământul, să-l mestece, să-l mute. Înfățișarea naturii se schimbă instantaneu. Coloșii industriali se instalează pentru a servi umanitatea și a o amenința în același timp! Da, o amenință. Los Angeles este astăzi un oraș acoperit permanent de nori alcătuiți din fum și ceață, care-l fac invizibil din înălțimi. Pâlcuri otrăvitoare de gaze nocive atacă plantele și vitele Californiei, casele și monumentele la zeci de kilometri de „orașul îngerilor”. Bazinul Artois-Picardie, renumit în Franța ca o oază a naturii, este amenințat acum de o industrializare rapidă și nerațională, atrasă aici de rezervele bogate de apă subterană și de rețeaua densă de râuri. Zeci de ani au trecut de la prima implantare masivă a industriei din această zonă și apele bazinului Artois-Picardie sunt pe jumătate din parcursul lor complet lipsite de viață.

Întârziați câteva ore în Copșa Mică și veți fi uimiți, seara, când dușul va arăta cât negru de fum vi s-a putut depune pe corp.

Creând giganți de toate felurile, ușurând și îmbunătățind viața oamenilor, progresul tehnic a făurit de asemenea și spectrul unei mari primejdii, cu care de altfel ne vom întâlni, analizându-l, foarte curând. Dar o exemplificare imediată ar facilita mai apoi înțelegerea acestor paradoxale situații. Mânate de necesitatea tot mai mare de carburanți, societățile maritime au construit așa-numitele super petroliere care, cu sutele de mii de tone pe care le au, aprovizionează piețele avide, avide de „aurul negru”. Dar un astfel de gigant este o primejdie plutitoare permanentă. Scufundarea, nu cu mult timp în urmă, a unui astfel de super petrolier a provocat o catastrofă pe o distanță 40 de km: Supraviețuitorii înotau într-o mare de petrol printre milioane de pești morți, peste care cădeau gingașii pescărușii, acum cu aripile negre, prea grele pentru a-i mai susține în delicatul lor zbor. Explozia vasului a fost în special resimțită pe uscat pe o distanță de 30 km, iar clădirile au avut avarii ca în urma unui seism. Lacuri de petrol invadau plajele cu mirosuri de cadavre.

Prof. Petre Bozdoc

Comunicat de presă

„Integritate, etică și strategie anticorupție în Municipiul Roșiori de Vede”, COD SMIS 152202/COD SIPOCA 1110

Cursuri de formare pentru personalul UAT Municipiul Roșiori de Vede

Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul Roșiori de Vede implementează proiectul „Integritate, etică și strategie anticorupție în Municipiul Roșiori de Vede”, COD SMIS 152202/COD SIPOCA 1110, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

Obiectivul general îl reprezintă prevenirea corupției, creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul instituției UAT Municipiul Roșiori de Vede prin implementarea unor măsuri de prevenire a corupției, aplicarea unitară a mecanismelor, procedurilor și normelor de etică și integritate și îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor în ceea ce privește prevenirea corupției.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

OS1: Creșterea nivelului de integritate și rezistență la riscurile generate de corupție în cadrul UAT Municipiul Roșiori de Vede prin realizare de documente specifice.

OS2: Creșterea gradului de conștientizare a riscurilor generate de corupție atât în rândul cetățenilor cât și al personalului din administrația publică.

OS3: Creșterea gradului de pregătire profesională a personalului din cadrul Primăriei Roșiori de Vede.

Astfel, în perioada 6 iunie 2022- 8 iulie 2022, s-au desfășurat cele două Sesiuni de formare din cadrul proiectului **Etică, integritate și regimul incompatibilităților și Managementul riscului. Etică, integritate și transparență organizațională**. Au fost instruiți membrii Grupului Țintă al proiectului, compus din personal propriu al UAT Roșiori de Vede, împărțit în personal de conducere — 16 persoane, personal de execuție — 40 de persoane și 9 aleși locali (consilieri locali), în total 65 de persoane.

Tematica abordată în cadrul sesiunii de formare **Etică, integritate și regimul incompatibilităților** a fost:

1. Cadrul general privind promovarea valorilor etice în administrația publică la nivel internațional;
2. Etica și integritatea personalului;
3. Importanța Codurilor etice în afirmarea și profesionalizarea relațiilor publice;
4. Conflicte de interese (folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane), cadouri/donații, achiziții publice, discriminare, favoritism, nepotism, corupție);
5. Regimul incompatibilităților;
6. Etica aplicată/dileme etice;
7. Management etic în organizație/educația anticorupție;
8. Proceduri operaționale — „Etica la locul de muncă”;
9. Standard ocupațional — Consilierul de etica. Misiune, atribuții, principii și instrumente de lucru;
10. Plan măsuri de integritate în instituție;
11. Corupția — Definire. Cauze și consecințe. Clasificare;
12. Reglementări naționale și internaționale în materie;
13. Mecanisme de prevenire a corupției în administrația publică;
14. Metode de prevenire și combatere a corupției în domeniul achizițiilor publice, în domeniul proiectelor finanțate din fonduri europene;
15. Stabilirea și aplicarea celor mai adecvate metode de contracarare a corupției în cadrul organizației/instituției;
16. Metodologii de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție într-o organizație/instituție; identificarea instrumentelor de combatere a corupției în cadrul unei organizații/instituții. Riscuri reputaționale.;
17. Strategii anticorupție. Strategia Națională Anticorupție; Rolul societății civile și a mass-mediei în prevenirea și combaterea corupției;
18. Standard ocupațional — Expert prevenire și combatere a corupției, ISO 37001 (intern de management antimită), SCI/M;
19. Plan măsuri de integritate în instituție.

În cadrul sesiunii de formare **Managementul riscului. Etică, integritate și transparență organizațională tema abordată a fost următoarea:**

MANAGEMENTUL RISCULUI: Relația între managementul riscului și controlul intern/managerial. Incertitudine, risc și oportunitate. Ce este riscul și ce atitudine trebuie să avem față de acesta? Relația între risc și obiective. Vocabular minimal privind managementul riscului. Microstructuri și posturi necesare pentru organizarea managementului riscului. Responsabilități în domeniul managementului riscului. Model practic de organizare a managementului riscului într-o entitate publică.

IMPLEMENTAREA STANDARDULUI 8 — MANAGEMENTUL RISCULUI: Documente privind implementarea mangementului riscului. Strategia privind riscul entității.

Identificarea riscurilor semnificative ale entității. Catalog de riscuri pe domenii cu exemple de riscuri — pe toate domeniile de responsabilitate a unui oraș/municipiu. Cum se verifică dacă un enunț reprezintă un risc. De ce este importantă stabilirea cauzelor care pot conduce la apariția riscului. Formularea riscurilor în consens cu buna practică în domeniu.

Stabilirea limitei acceptabile a riscului. De ce nu trebuie să ne fie frică de risc? De ce trebuie să lucram cu riscul? Evaluarea și prioritizarea riscurilor. Tehnici de evaluare a riscurilor. Cum trebuie aleasă scara de evaluare a riscurilor.

Gestionarea riscurilor.

Model pentru elaborarea registrului de riscuri.

Planuri pentru implementarea măsurilor de gestionare a riscurilor.

RISCURI ȘI VULNERABILITĂȚI DE CORUPȚIE.

Ce este corupția si cum ne afectează în viața de zi cu zi? Cadrul legal privind prevenirea și combaterea corupției. Corupția în codul penal român (infracțiuni tipice de corupție). Strategia națională anticorupție 2012-2015 — o privire retrospectivă.

Identificarea și evaluarea riscurilor și vulnerabilităților de corupție. Metodologia de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție. Risc de corupție vs. Vulnerabilitate la corupție.

Zone și domenii vulnerabile la corupție. Managementul riscurilor de corupție (identificare, descriere, evaluare, stabilire măsuri de gestionare).

Planul de integritate — instrument de prevenire și combatere a corupției. Abordarea bazată pe riscuri pentru întocmirea planului de integritate — instrument de răspuns la vulnerabilitățile specifice. Măsuri și modalitați practice de implementare a planului de integritate.

Exemplu practic de plan de integritate al unei entități publice.

DEFINIREA ETICII, INTEGRITĂȚII ȘI TRANSPARENȚEI. CULTURA ETICĂ.

Introducere în terminologia specifică eticii (etică, morală, deontologie, etică în afaceri, etică profesională, responsabilitate sociala corporativa etc.); exemple. Definiția integrității și relația dintre etică și integritate.

Definirea culturii etice și a principalelor componente ale acesteia. Tonul la vârf (tone at the top) și importanța acestuia; exemple.

Guvernanța corporativă la entitațile publice. Codul de conduită (codul de etică); abordări privind întocmirea unui cod de conduită și exemple;

Gestionarea resurselor umane din punct de vedere al eticii și motivarea personalului.

Gestionarea conflictelor de interese și incompatibilităților.

Sistemul de raportare a iregularităților. Ce înseamnă, practic, consilierea etică. Dilema etică și modalități de rezolvare; exemple practice de dileme etice. Care este rolul și ce atribuții are consilierul de etică?

Consilierea etică — un ,,monopol” al funcționarilor publici?

Exemplu de organizare a instituției consilierului de etică la o entitate publică.

CONFLICTE DE INTERESE ȘI INCOMPATIBILITĂȚI:

Definirea conflictului de interese. Conflictul de interese administrativ și conflictul de interese penal; studii de caz.

Definirea incompatibilităților; exemple. Diferențele dintre conflictul de interese și incompatibilități.

Gestionarea conflictelor de interese și incompatibilităților; exemplu de implementare pentru o entitate publică.

DEZBATERI ȘI STUDII DE CAZ PERSONALIZATE:

Discuții libere pe subiectele propuse de participanți în legatură cu temele cursului. Analiza și soluționarea problemelor practice propuse de participanți. Dezbaterea studiilor de caz propuse de participanți.

În cadrul sesiunilor de formare au fost atinse și următoarele teme:

1. Dezvoltarea durabilă — o secțiune cu privire la importanța protecției mediului și dezvoltării durabile, problemele de mediu și tema schimbărilor climatice;
2. Egalitatea de șanse și nediscriminarea și egalitatea de gen — o secțiune de promovare a egalității de șanse între femei și bărbați, a egalității de șanse pentru toți, fără discriminare în funcție de gen, rasă, origine etnică, religie, handicap, vârstă, orientare sexuală.

La finalul sesiunilor de formare toți participanții care au promovat au primit diplome de participare.

Totodată în cadrul proiectului au fost realizate Platforma anticorupție și site-ul proiectului accesibile la adresele: https://anticoruptierosioridevede.ro/ și https://anticoruptierosioridevede.ro/platforma-anticoruptie/

În cadrul platformei anticorupție cetățenii municipiului vor putea trimite sesizări cu privire la aspecte ori fapte legate de corupție.

Valoarea totală a proiectului este de 401,409.98 LEI din care cheltuieli totale nerambursabile: 393,381.78 LEI și cheltuieli totale contribuție proprie: 8,028.20 LEI

Data de finalizare a proiectuui este 29.10.2022.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

www.poca.ro

Centenar Marin Preda

Elevii şi dascălii teleormăneni pe urmele Morometilor

(urmare din pagina 1)

Mulțumim pentru implicare și sprijin partenerilor din proiect: Biblioteca Județeană „Marin Preda” din Alexandria și D.C.C.E.S. Roșiori de Vede — Biblioteca Municipală „G. Galaction” din Roșiori de Vede.

Ne-am propus ca, prin acest proiect, să dezvoltăm interesul elevilor pentru opera scriitorului Marin Preda și să creăm o emulație în rândul copiilor, cu reale posibilități și influențe pe plan educativ, formativ și creativ.

Proiectul s-a desfășurat pe 3 secțiuni, conform precizărilor din Regulamentul de desfășurare:

PENTRU ELEVI:

Secțiunea I: Concurs de poezii, compuneri și eseuri cu temă la alegere, cu participarea elevilor din cls. a III-a și a IV-a;

Secțiunea a II–a: Concurs de desene (cu creioane colorate, acuarelă sau tempera, la alegere), fotografii, colaje, afișe, invitații, toate cu aspecte din viața satului teleormănean cu tema: „Casa, curtea și grădina bunicilor de la țară”, cu participarea elevilor de la ciclul primar.

PENTRU CADRE DIDACTICE:

Sesiune de comunicări: „Despre viața și creația scriitorului Marin Preda”; această activitate s-a desfășurat în plen pentru omagierea scriitorului Marin Preda, în conformitate cu proiectul propus pe data de 4 iunie 2022, la Roșiori de Vede.

Pentru aceasta sărbătoare, Alexandru Preda, fiul scriitorului, persoane care l-au cunoscut și au colaborat cu scriitorul Marin Preda, persoane care, de-a lungul anilor, au scris despre Marin Preda și despre opera acestuia, cadre didactice din județul Teleorman, dar și din afara județului, reprezentanți ai mediului academic, universitar, ai unor instituții de educație și cultură și-au exprimat gândurile despre scriitor și opera acestuia în comunicări trimise și publicate într-un număr special al revistei Asociației: „Școala și Învățătorul”. Elevii din învățământul primar, gimnazial și liceal teleormănean au marcat evenimentul cu lucrările lor: poezii, compuneri, eseuri și proză scurtă, dar și prin lucrări plastice: desene, colaje cu tema „Casa, curtea și gradina bunicilor de la țară”. Cele mai bune lucrări ale elevilor au fost publicate în revista Asociației, autorii lor urmând să primească diplomele cuvenite.

Fără nicio îndoială, Marin Preda este unul dintre cei mai mari scriitori români și una dintre cele mai de seamă personalități ale secolului al XX-lea, în ceea ce privește conștiința creatoare, vocația scriitoricească. Opera sa vastă, inspirată din lumea satului nostru a ilustrat, ca și în cazul lui Rebreanu, o lume ce se credea eternă. Este meritul lui Marin Preda de a transpune pe plan ficțional o realitate tulburătoare: destinul țăranului român care trăiește iluzia că nimeni, niciodată nu-i va putea lua libertatea, liniștea și lumina care îi călăuzeau viața.

Ilie Moromete este țăranul inteligent, este spiritul contemplativ, dar care va ieși înfrânt în confruntarea cu istoria necruțătoare. Și celelalte personaje morometiene din „Morometii” (vol. I și II), din „Marele singuratic” și din volumul de eseuri „Imposibila întoarcere” au arătat, în acest sens, forța creatoare a marelui romancier și au schimbat viziunea asupra condiției esențiale a țăranului nostru.

Romanul *Morometii* configurează o nouă și seducătoare viziune asupra existenței țărănești. Marin Preda prezintă satul văzut din interior, vizând degradarea vieții țărănești înainte de război, apoi colectivizarea și migrarea nefirească a tinerilor spre orașe. Aceste evenimente au însemnat ruinarea satului românesc, aspecte care trebuie cunoscute de către elevi.

Martor al unor evenimente istorice de răscruce, Marin Preda ne-a lăsat, prin opera sa, o radiografie a unor timpuri vitrege, pe care tânăra generație trebuie să le cunoască și să le înțeleagă rosturile care le-au generat, spre a nu se mai repeta.

Proiectul, mai sus menționat, s-a desfășurat într-un cadru natural deosebit: Sala de Festivități „Mon Jardin” din Parcul Municipiului Roșiori de Vede, în prezența a numeroși dascăli: învățători și profesori teleormăneni și, reprezentativ, colegi din județele Vrancea, Olt, Argeș și Caraș Severin, reprezentanți ai unor instituții de educație, cultură și artă și câțiva reprezentanți ai mediului universitar, elevi si dascăli din Siliștea Gumești. Au participat colegii noștri: prof. Marian Daragiu și prof. Cătălin Micu, subsecretari de stat în Ministerul Educației.

Elevul Ciobanu Mihai din clasa a V-a, de la Școala Gimnazială „Marin Preda” din Siliștea Gumești a vorbit despre scriitorul Marin Preda și despre opera sa, a vorbit despre sărbătoritul zilei în anul Centenar, scriitorul Marin Preda.

A urmat mesajul prezentat de primarul localității gazdă, dl ec. Valerică Gheorghe Cîrciumaru, după care participanții au ascultat mesajul Inspectoratului Școlar Județean Teleorman prezentat de dl. Prof. Florin Oriță.

La această sărbătoare despre scriitorul Marin Preda și opera acestuia, despre localitatea Siliștea Gumești și oamenii de acolo cu problemele lor de zi cu zi au vorbit: Alexandru Preda, fiul scriitorului, prof. univ. dr. Lucian Chișu, prof. univ. dr. Nicolae Georgescu, dna Oana Soare, cercetător științific la Institutul „George Călinescu”, prof. dr. scriitor Tudor Nedelcea, scriitorii Stan V. Cristea și Ana Dobre, prof. Gheorghe Olteanu, ing. Ion Gheorghe din Siliștea Gumești, prof. Mihai Sîrbu din jud. Olt, doamna Floarea Calotă, o artistă desăvârșită și prof. Luminița Flori Vilae, inspector școlar general adjunct la I.S.J. Teleorman, care a vorbit, atât despre Marin Preda, cât și despre Ziua Învățătorului, în contextul în care a doua zi, pe 5 iunie, s-a sărbătorit ZIUA ÎNVĂȚĂTORULUI.

La acest eveniment au participat și actorii Angel Rababoc și Iosif Paștină, actori care au jucat în filmul *Morometii*. Elevii pregătiți de dna Tudosie Florina, prof. înv. primar la Școala Gimnazială „Marin Preda” din Siliștea Gumești, au prezentat momente artistice, scenete preluate și adaptate din *Morometii: Premiul Întâi* și *În vizită la Ilie Moromete*, momente prin care ne-am reîntors în timp și am retrăit clipe cu momente frumoase și momente dificile din viața familiei Moromete.

La finalul proiectului, au cântat și ne-au încântat două tinere talente locale: Florin Ciobanu si Marinel Predoi.

Ca dascăli, avem nobila misiune, datoria morală și patriotică să facem cunoscută elevilor noștri opera scriitorului Marin Preda și să transmitem acestora mesajul operei sale.

133 DE ANI DE LA MOARTEA LUI M. EMINESCU

Poetul național al românilor, **Mihai Eminescu**, s-a născut la **15 ianuarie 1850, la Botoșani** , județul Botoșani, fiind al șaptelea din cei 11 copii ai căminarului Gheorghe Eminovici. După ce se înscrie în 1860 la Liceul german din Cernăuți, în 1863, se retrage ca „privatist" (elev particular), nesuportând disciplina școlară. În 1864, este copist la Tribunalul din Botoșani, iar din 1865, este custode al bibliotecii profesorului sau, **Aron Pumnul**.

După moartea acestuia, pleacă in Transilvania, la Blaj și Sibiu, unde își va continua studiile liceale, apoi ajunge la București, urmând trupele de teatru Tardini-Vladicescu. Devine copist și sufleur în trupele lui Iorgu Caragiale (1866-1868), Mihail Pascaly (1868), participând la turnee în întreaga țară, apoi ajunge la Teatrul Național din București, unde este angajat ca sufleur.

În toamna anului **1869** pleacă la **Viena**, unde, până în 1872, este „student extraordinar" la **Facultatea de Filosofie**, neavând dreptul să se prezinte la examene din cauza studiilor incomplete. Audiază cursuri de filosofie, drept, economie politică, filologie romanică, științe (matematică, anatomie, fizică, astronomie etc.). Aici face parte din societatea literar-socială **„România"** și cea literar-științifică **„România jună"** și îl cunoaște pe **Ioan Slavici**, pe atunci student la Drept, cu care leagă o profundă prietenie.

Primele încercări de poezie ale lui Mihai Eminescu datează din ianuarie 1866, când a debutat cu poezia **„La mormântul lui Aron Pumnul"**, pe care a semnat-o M. Eminovici. Închinată memoriei profesorului său, poezia a apărut în broșura scoasă la moartea acestuia (12/24 ianuarie 1866, la Cernăuți), intitulată **„Lăcrămioarele învățăceilor gimnaziești den Cernăuți la mormântul prea iubitului lor profesor Arune Pumnul"**. În același an începe colaborarea la revista **„Familia"**, din Pesta, a lui **Iosif Vulcan**, care are meritul de a-l fi descoperit pe viitorul mare poet.

Adevăratul debut în poezie are loc la **25 februarie 1866**, la vârsta de 16 ani, în nr. 6/1866 (25 febr.-9 mart.) al revistei, când directorul acesteia îi va publica prima poezie, **„De-aș avea..."**, semnată pentru întâia oară **Mihai Eminescu** (numele fiind schimbat de I. Vulcan din Eminovici în Eminescu).

Începând cu 1866 și până în primăvara anului 1883, această primă poezie a fost urmată de încă 18, printre care se află: **„O călărire în zori", „Din străinătate", „La Bucovina", „Misterele nopții", „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie", „La Heliade", „La o artistă", „Amorul unei marmure", „Junii corupți", „Pe lângă plopii fără soț...", „Și dacă...", „Din noaptea..."**.

După apropierea de societatea literară „Junimea", în care creațiile sale sunt primite cu entuziasm, în 1870, începe să colaboreze la revista ieșeană „Convorbiri literare", unde publică mai întâi poezia **„Venere și Madonă"** (15 apr. 1870), poemul „**Epigonii**", povestea „**Făt Frumos din lacrimă**". Continuă în 1871, cu poeziile **„Mortua est"**, **„Înger de pază"** și **„Noaptea"**.

Stabilit la Iași, va frecventa ședințele junimiștilor, unde își citește lucrările. Diversitatea, profunzimea și expresia artistică a liricii eminesciene sunt remarcate de criticul Titu Maiorescu, mentorul spiritual al „Junimii", care se va servi de poezia noului poet pentru a argumenta definirea „direcției noi" în literatura românească, după perioada pașoptistă.

Tot în 1871, au mai apărut în revista societății poemul **„Egipetul"**, nuvela **„Sărmanul Dionis"**, poeziile **„Înger și demon"** și **„Floare albastră"**.

Intrarea sa în publicistica culturală are loc în 1870, tot în „Familia", cu articolul „Repertoriul nostru teatral", o examinare critică a producției românești teatrale. Îndemnat de Titu Maiorescu, ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice pe atunci, să-și completeze studiile, urmează, între anii 1872-1874, la Universitatea din Berlin, cursuri de filosofie, istorie, limba sanscrită și mitologie comparată, geografie, etnografie, istoria științei ș. a., fără a le încheia însă.

Reîntors la Iași, lucrează ca director al Bibliotecii Centrale (1874), profesor la Institutul Academic și ca revizor școlar pentru districtele Iași și Vaslui (1875-1876), perioada în care îl va cunoaște pe **Ion Creangă**, cu care va lega de asemenea o mare prietenie. Tot la Iași o va cunoaște și pe **Veronica Micle**, care îi va rămâne alături până la sfârșitul vieții.

Importantă rămâne activitatea jurnalistică a lui Mihai Eminescu. După ce, în 1876, este redactor-administrativ la „Curierul de Iași", își va schimba statutul în acela de ziarist profesionist. Continuă colaborarea la importante reviste, ajungând la București, unde devine, la sfârșitul lui octombrie 1877, redactor la ziarul „Timpul", organul de presă al Partidului Conservator. Aici a lucrat, timp de aproape șapte ani, alături de I. Slavici și de I. L. Caragiale, cu care avea să alcătuiască un trio critic de temut în presa de atunci, prin articolele de atitudine, de analiză a vieții politice.

În 1880, devine redactor-șef al ziarului. În paginile acestuia a publicat peste 300 de articole referitoare la problemele vieții contemporane. Din această perioadă, datează și marile sale creații, publicate tot aici: **„Scrisori"**, **„Luceafărul"**, **„Doina"** ș. a.

Ca o recunoaștere a activității sale publicistice, în 1883, a fost ales membru al Societății Presei Române (constituită la 13 febr.), condusă de B. P. Hașdeu. În paralel, a continuat colaborarea la „Convorbiri literare", printre poeziile care i-au mai apărut aici numărându-se și **„Departe sunt de tine"**, **„Povestea codrului"**, **„Singurătate"**, **„Împărat și proletar" (1874)**, **„O rămâi"**, **„Revedere"**, **primele patru „Scrisori" (1881)**, **„Scrisoarea V" fiind publicată postum (1890)**, **„Sara pe deal"**, **„La steaua"** ș. a. În 1883, apărea, în „Almanahul Societății economice social-literare „România jună" din Viena, poemul **„Luceafărul"**, reprodus apoi și în paginile „Convorbirilor literare".

O primă culegere din opera poetică eminesciană și singurul volum de poezii tipărit în timpul vieții lui M. Eminescu a apărut la 21 decembrie 1883. Volumul **„Poesii"** a fost tipărit de **Editura Librăriei, Socecu & Comp - București**, într-o frumoasă ținută grafică, cu un portret al poetului și cu o scurtă prefață a lui Titu Maiorescu, cel care a îngrijit această primă ediție a poeziilor eminesciene. Cartea cuprinde 307 pagini, cu gravuri în capul filelor. Este singurul volum de poezii publicat în timpul vieții marelui poet, alte două ediții fiind publicate în 1885 și în 1888. Cartea a fost tipărită în lipsa autorului din țară, acesta fiind internat într-un sanatoriu în Germania. Volumul cuprinde 61 de poezii, plus trei variante la **„Mai am un singur dor"**. Cele 17 inedite apărute alături de unele din poeziile publicate în revistele „Convorbiri literare" și în „Familia" sunt: **„Glossa"**, **„Oda"**, **„Iubind în taină..."**, **„Trecut-au anii..."**, **„Veneția"**, **„Se bate miezul nopții..."**, **„Cu mâne zilele-ți adaugi"**, **„Peste vârfuri"**, **„Somnoroase păsărele"**, **„De-or trece anii..."**, **„Lasă-ți lumea..."**, **„Te duci..."**, **„Din valurile vremii..."**, **„Ce te legeni..."**, **„La mijloc de codru..."**, **„Mai am un singur dor"**, **„Criticilor mei"**. În privința acurateței textului, editorul acestei prime culegeri de poezii ale poetului a operat și „retușări" în texte, observate de-abia la publicarea ediției monumentale **„Eminescu"** a lui Perpessicius (1939-1963).

Eminescu a publicat și proză: **„Sărmanul Dionis"**, nuvela fantastică, **„Cezara"**, povestire erotică și romantică, **„La aniversară"**, schiță erotică.

Mihai Eminescu s-a stins din viață la **15 iunie 1889**, iar la 28 octombrie 1948, devenea **membru de onoare post-mortem al Academiei Române**, în semn de prețuire pentru valoroasa moștenire culturală pe care ne-a lăsat-o. În volumul său „Eminescu - cultură și creație", Zoe Dumitrescu-Bușulenga spunea: **„Ca o stea fixă, opera eminesciană luminează acum întregul cer al ființei dându-i glorioasele ei raze, arătând participarea ei la algoritmurile geniilor universal."**.

În ianuarie 2005, aniversarea a 155 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu a coincis cu apariția, după zeci de ani de încercări și eforturi, a primului volum al manuscriselor eminesciene, ediție facsimilată apărută sub egida Academiei Române, volum coordonat de Eugen Simion, președintele Fundației Naționale pentru Știință și Artă.

La 15 ianuarie 2006, au fost lansate volumele II-VI din această ediție, iar în 2008, la aniversarea a 158 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu, a avut loc lansarea a încă 12 volume din seria manuscriselor facsimilate ale lui Mihai Eminescu, care se adăugau celor șapte apărute din 2005 până la acea dată.

Bibliotecar, **Nicoleta Elena Niță**

133 de ani de la moartea „Poetului nepereche"

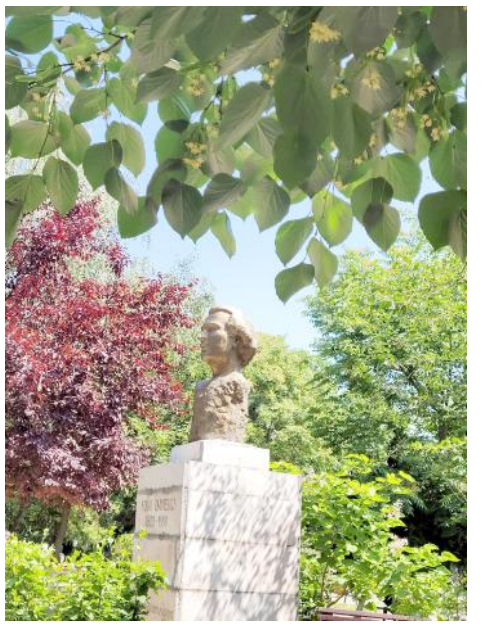

15 iunie 2022 ... S-au împlinit 133 ani de la trecerea în eternitate a celui pe care Constantin Noica îl numea „omul deplin al culturii române", a poetului național, Mihai Eminescu, geniul incontestabil al poeziei românești!

Tocmai pentru a cinsti memoria și opera marelui nostru poet, Consiliul Local și Primăria Municipiului Roșiori de Vede, prin Direcția pentru Cultură, Educație, Creație și Sport, a organizat, în data de 15 iunie 2022, evenimentul *133 de ani de la moartea „poetului nepereche"*.

Manifestarea cultural-artistică și educațională s-a desfășurat la statuia poetului Mihai Eminescu situate în Parcul „Av. Nicolae Popescu Vedea" din centrul orașului și a început cu recitarea poemului „O… rămâi!" în interpretarea sensibilă și plină de emoție a colegei noastre Florina

Carvaci, acompaniată la chitară de Tedi Stîngă. Acest scurt, dar intens moment a reușit să ne transpună pe toți în atmosfera de sărbătoare națională, dar și să retrăim cumva anii de școală…

Programul întâlnirii prilejuite de comemorarea poetului național a debutat cu comunicarea susținută de dna prof. Simona Bălus de la Colegiul Național „Anastasescu", președintă a asociației culturale „Mihai Eminescu". Aceasta ne-a demonstrat ce înseamnă cu adevărat să iubești și să înțelegi opera eminesciană, opera catalogată una dintre cele mai grele și plină de subînțelesuri.

După ce, în prealabil, elevi și cadre didactice de la mai multe instituții școlare roșiorene au recitat și au cântat din creația eminesciană, au depus apoi flori la bustul poetului. Cu părere de rău am constatat totuși că mulți elevi au citit poeziile, nu le-au recitat din memorie, cum ni se cerea nouă cândva, la școală … La vremuri noi … metode noi!

Mi-am ridicat privirea spre cer, într-o încercare personală de a cuprinde tot Universul eminescian, și am primit răspunsuri la întrebările mele nerostite când teiul de lângă noi, tremurând, a început să își risipească discret florile … Eminescu ne-a văzut! Eminescu știe, de acolo, de Sus, că nu l-am uitat, că nu îl vom uita niciodată! Eminescu ne-a răspuns:

„Trăind în cercul vostru strâmt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor şi rece."

Cât de mare a fost și cât de mult a însemnat pentru toată istoria noastră care i-a urmat, nu putem nici cuprinde, nici înțelege. Putem doar intui …

Monica Tuinete
Foto: A.S.

Viața ca un rollercoaster

Vara plutește în aer, iar eu, cu un pas mai aproape de îndeplinirea țelurilor mele, aleg să scriu despre paradoxul adolescentului de astăzi și adultului de mâine.

Sunt departe de a fi perfectă, știu. O simplă elevă într-o lume mare care visează la lucruri și mai mari. Însă, sunt adolescentă. Iar ca și mine, mai sunt o mulțime. Credeți sau nu, ne confruntăm cu probleme reale în această etapă a vieții. Trebuie să facem față schimbărilor hormonale, pubertății, presiunilor sociale — din partea părinților, școlii și a colegilor. Ne căutăm adevărata identitate zilnic, luptând pentru a deveni independenți. Altfel nu putem trăi pentru că suntem tineri și simțim nevoia să experimentăm în iubire, să testăm prieteniile și să ne îndoim.

Firea noastră e de a testa pentru a descoperi, însă teama este la cote inimaginabile uneori. „Trebuie doar să trăiești momentul!" mi-a spus cineva cândva. „Și dacă momentul nu va persista? Dacă tot ce mi se pare acum ca o amintire de vis va dispărea la o pocnire din degete?" am întrebat sceptică. „Atunci vei știi că ai avut parte de aventura vieții tale." Am înțeles, astfel, că universul răsplătește eforturile, nu scuzele. Altcineva mi-a menționat că cel mai bun prieten al tău ești tu. Am simțit și asta. Totuși, cel mai greu este să-ți depășești propriile așteptări.

Mulți adulți nu știu să se mai bucure de libertate, își fac o mulțime de griji din te miri ce, ca, de pildă, ce li se va întâmpla după moarte, dar, din perspectiva mea umilă, consider că, fie copil, adolescent ori trecut de a doua tinerețe, trebuie să înveți să trăiești, oricâte obstacole ai întâmpina pe drumul ales. De multe ori suntem dezamăgiți de viața reală, într-adevăr, iar, cum după dezamăgire apare indiferența, mulți devenim reci și putem ajunge adulți cu probleme personale încă nerezolvate, *sindromul Peter Pan* — atunci când un adult nu dorește să-și asume responsabilități și să se maturizeze.

Momentul pubertății, început la fete în jurul vârstei de 8-13 ani și la băieți, de obicei, între 9-16 ani, durează, în medie, 4 ani. Acesta este punctul când începem să percepem schimbări hormonale și să conștientizăm anumite evenimente din viața noastră. Putem rămâne cu traume, iar, pentru rezolvarea lor, mersul la un psiholog avizat ar fi ideal. Totuși, mulți dintre noi încă spun că „Nu, nu sunt nebun. Nu am nevoie să merg la psiholog.", ceea ce duce la observarea negării și a faptului că noi, ca societate, avem multe subiecte încă nediscutate în amănunt pentru a fi înțelese de publicul larg. Apoi, realizăm că ne-am pierdut tinerețea ascultând opinii în stânga și în dreapta, fără a ne forma opinii proprii. Astfel, tu nu ai puterea de a schimba trecutul ori mentalitatea cuiva, dar poți face din viitor șansa ta.

Informează-te, crede în tine și în forțele tale! Ai grijă ce îți dorești și luptă pentru asta. Viața e un rollercoaster plin de emoții!

Bianca Tutunaru,
elevă la Colegiul Naţional „Anastasescu"

Ziua Drapelului, Dimineți colorate în tricolor

(urmare din pag 1)

O lună mai târziu, într-un alt decret, se fac precizări și cum trebuie să fie dispuse culorile: „Decretăm: Art. 1. Stindardele vor fi tricolore. Art. 2. Colorile sînt: albastru închis, galben deschis și roșu carmin. Art. 3. Lângă lemn vine albastru, apoi galben și apoi roșu fâlfăind." (Decretul No. 252 al Guvernului provisoriu al Țării-Românesci în Monitorul Român. No. 6. 1848).

Și în acest an, pornind de la ideea că învățarea prin joacă este o metodă folosită pentru educația copilului pentru a îl ajuta să-și însușească cunoștințe noi și că patriotismul ca trăsătură a personalității fiecărui individ se cristalizează de la cea mai fragedă vârstă, Muzeul de Istorie „Petre Voivozeanu" a organizat o activitate dedicată copiilor cu vârste mici. Și cum e vacanță și copiii stau mai mult prin parc, am hotărât să mergem acolo unde îi putem găsi.

Astfel, începând cu primele ore ale dimineții, am decorat aleile centrale ale Grădinii Publice „Mihail C. Mănciulescu" cu steaguri tricolore și cu baloane colorate în albastru, galben și roșu. Micuții nu s-au lăsat prea mult așteptați. Ajutați de părinți sau de bunici, copiii au desenat cu cretă în culorile drapelului național.

Și chiar dacă ploaia, puțin invidioasă, a vrut să ne alunge, în câteva ore, Grădina Publică „Mihail C. Mănciulescu" s-a „îmbrăcat" în culorile Drapelului Național.

Veronica Cojocaru
Foto: **Florina Carvaci, Mihaela Baltac**

Să mai citim puțin!

O istorie a literaturii roșiorene

Iordan Datcu (XI)

- Continuare din numărul anterior-

Activitatea de istoric literar a lui Iordan Datcu, desfășurată pe parcursul a aproape șase decenii, este constituită, mai întâi de toate, dintr-un număr considerabil de cronici la ediții din scriitori români ori de documente literare publicate în peisajul revuistic încă din 1964 în reviste literare precum „Gazeta literară”, „Orizont”, „Cronica”, „Revista de etnografie și folclor”, „Revista de istorie și teorie literară”, „Steaua”, „România liberă”, „Suplimentul literar al Scânteii Tineretului”, „Buletinul Societății de Științe filologice”, „Transilvania”, „România literară”, „Literatorul”, „Luceafărul”, „Adevărul literar și artistic”, „Caiete critice” etc., pe care autorul și-a permis să și le adune selective în *Pagini de istorie literară*, masivul tom de 560 de pagini, care poate oricând sluji drept model de rigoare științifică și profesionalism pentru tânăra generație de scriitori, critici și istorici literari.

În „Argument”-ul cărții sale, Iordan Datcu face următoarea observație: „Cine a citit cu atenție Dicționarul etnologilor români a observat, sper, că el este în egală măsură lucrare a etnologului și a istoricului literar.” (p. 5). Observație extrem de importantă!

De asemenea, autorul amintește în continuare de edițiile critice ale operelor scriitorilor români realizate de acesta, care sunt relative tot la domeniul istoriei literare (*Mărturisiri literare*, organizate de D. Caracostea în anii 1932-1933 — 1971; *Zburătorul*, *Balade culte românești* — 1973; *Neamul românesc în Basarabia*, vol. I-II, de Nicolae Iorga — 1995-1997; *Riga Crypto și lapona Enigel*, de Ion Barbu, ediție pentru uz școlar — 1995) și, mai ales, de cele peste 150 de articole despre scriitori și reviste literare pe care le-a realizat în calitate de membru în colectivul de coordonare și de revizie al *Dicționarului general al literaturii române*, vol. I-VII (2004-2009), care reprezintă, într-o foarte bună măsură, tot contribuții de istorie literară relevante despre fenomenul literar românesc urmărit în desfășurarea și mutațiile lui estetice.

Perla coroanei activității de istoric literar a lui Iordan Datcu o reprezintă, după cum tot autorul ni se confesează, doctoratul său din 1979, la Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” din București, aflat sub îndrumarea științifică a criticului și istoricului literar Ovidiu Papadima, pe care l-a susținut cu teza (despre) *Balada cultă românească*. O activitate, deci, pe cât de amplă, pe atât de complexă, de factură quasi-enciclopedică, în care se îmbină armonios erudiția autorului cu judecățile de valoare necesare și verdictul critic deloc edulcorat, ba chiar însoțit de observații critice pertinente și irefutabile cel mai adesea.

Cartea de față este, în fapt, un diptic critic: *I. Cronici. Articole. Recenzii*, partea cea mai consistentă, reprezentând cam 90 % din materia cărții, și *II. Documente literare. Pagini*-le *de istorie literară* ale lui Iordan Datcu cuprind și un binevenit indice onomastic, care să orienteze cititorul în spațiu.

Această carte este, în cele din urmă, un admirabil portret de istoric literar al lui Iordan Datcu, această personalitate proeminentă a culturii teleormănene și românești contemporane. Prin lectura ei, câștigi neîndoios o bogată cultură referitoare la scriitori, opere, reviste, pe care autorul știe cu măiestrie să le ierarhizeze axiologic și să le interpreteze cu discernământ critic.

Prof. **Cristian Gabriel Moraru**

Meridiane critice

Simfonia cerului

Cu o poetică dual-metaforică și, implicit, conotativă, și una a oralității, a simplității (poate, în exces, în partea a doua a cărții), Ștefan Olaru adună în *Dincolo de umbre* (Editura Ecreator, Baia Mare, 2022) texte lirice erotice (*Soției mele*, *Ochii tăi*, *Un simplu sărut*), sociale (*E greu să uiți*, *Sătul*), religioase (*Psalm*, *Prin credință*), ori nostalgice (*Dor de Bucovina*) cu prozodie clasică, adesea cu rimă îmbrățișată, conștient că după *Plâns* vor veni și momente luminoase, epicureice (*Să nu uităm*), cu *Lumină lină* și inspirație pentru un artist, capabil a aspira la a achiesa un *Foc*, nu neapărat sacru, dar al antitezelor „îmblânzite” (dragoste și ură), mai plauzibil.

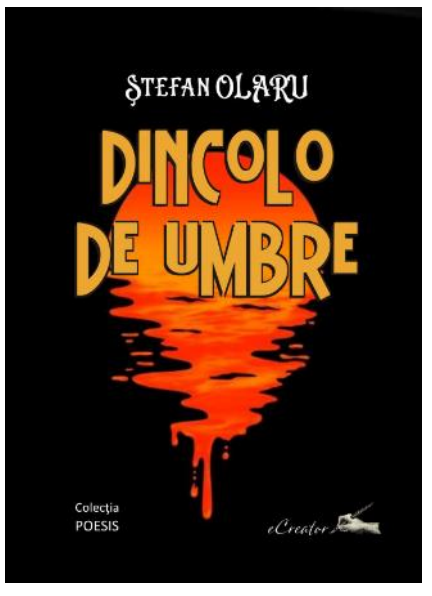

Grație partenerei, „fecioara bunătății cu atâtea răni străine” — *Cea mai frumoasă* — tu, poetul, poți aspira la „perfectul divin” (*Cifra șapte*), să admiri „simfonia cerului” (*Naștere*), deși cotidianul nu-i încă sursă de fericire, optimism, căci falsitatea, ipocrizia (*V-ați pus etichete frumos colorate*) nu ar fi fost abolite, iar *Dușmanul* răsare de oriunde, așa că degeaba își cer unii *Iertare*, iar *Timp*-ul *de har* nu-i pe aproape precum „glonțul dogmei fără drept rănită”.

Prof. Dr. **Iulian Bitoleanu**

Lecturi în lumină

Cristian Gabriel Moraru: *Istoria literaturii roșiorene contemporane*, vol. II

Una dintre cele șase apariții editoriale ale anului trecut, semnate de poetul, criticul, istoricul literar și eseistul Cristian Gabriel Moraru, este și *Istoria literaturii roșiorene contemporane*, vol. al II-lea. Voi enumera și celelalte cărți: *Fotopoeme și alte trăiri*, poezie (Ed. Castrum de Thymes, Giroc, 2021); *Dosar critic Ecreator*, cronici literare (Ed. eCreator, Colecția Critica, Baia Mare, 2021); *Un prozator ezoteric: Mircea Eliade*, studii de hermeneutică literară (Ed. AIUS, Craiova, 2021); *Genuri nobile*, publicistică (Ed. eCreator, Colecția Critica, Baia Mare, 2021); *Zece poeți teleormăneni*, antologie critică de versuri (Ed. AIUS, Craiova, 2021).

Cartea *Istoria literaturii roșiorene contemporane*, vol. al II-lea, a apărut în Colecția ziarului roșiorean *DRUM*, serie nouă, cu sprijinul financiar al Primăriei și al Consiliului Local, Roșiori de Vede, purtând numărul 37 și a fost tipărită la Editura AIUS din Craiova.

În urmă cu câțiva ani, C. G. Moraru a început să scrie această istorie literară, publicând, până în prezent, primele două volume din cele șapte proiectate, ele cuprinzând scriitorii, în ordine alfabetică, până la litera „C” inclusiv. Mi se pare un demers extraordinar, deoarece, prin această lucrare de amploare, sunt puse în lumină, pentru contemporani, dar și pentru posteritate, resursele literare actuale ale acestui spațiu geografic, dintr-un sfârșit și început de secol și mileniu.

În acest al doilea volum al *Istoriei literare*, ca de altfel și în primul, C. G. Moraru nu se oprește strict la scriitorii roșioreni, ci, prin generozitatea care îl caracterizează, extinde ușor aria și spre zonele limitrofe orașului. Apar, astfel, în carte, scriitori care trăiesc și creează în zonele învecinate orașului nostru (Eugenia Coman, Alexandru Cutieru,); scriitori originari din alte localități ale țării, dar stabiliți de o viață în Roșiori (Dumitru Ciocan-Sin, Constantin T. Ciubotaru, Liviu Comșia, Stan V. Cristea); scriitori născuți în județul nostru, dar trăitori în alte părți ale țării (Marin Codreanu, Corina Cristea); roșioreni get-beget (Dan Cîmpeanu, Rodica Constantinescu).

C. G. Moraru execută o muncă de Sisif. Cercetează documentele apărute de-a lungul timpului: ziare, reviste literare, cărți de istorie și critică literară, reviste de artă (când scriitorul comentat este și artist plastic), documente din care află date esențiale despre autori și, indiscutabil, le parcurge integral opera. Fiecare autor beneficiază de o fotografie însoțită de un citat reprezentativ, ca, după aceea, să i se facă acestuia o prezentare critică (unii dintre ei beneficiind și de o „Schiță de portret”: Constantin T. Ciubotaru, Liviu Comșia). Urmează comentarea critică a operei, pe secțiuni, începând cu domeniul în care scriitorul are cea mai bogată contribuție: poetul, prozatorul, dramaturgul, istoricul literar, criticul literar, jurnalistul, publicistul, antologatorul ..., în funcție de plurivalența individuală, fiecare compartiment fiind abordat cronologic.

Cristian Gabriel Moraru face o analiză critică profundă, detaliată, argumentată, ilustrată din plin cu citate relevante din operă, nelăsând să-i scape nimic important din creația fiecărei personalități culturale.

Paginile alocate scriitorului respectiv conțin, în partea finală, „Bibliografia operei” (titlurile cărților semnate de autor, editura, localitatea și anul apariției acestora) și „Bibliografia critică”, aceasta din urmă divizată: a) în volume (adică acele cărți, studii, întocmite de istorici literari, în care s-a vorbit despre scriitorul respectiv și despre opera sa); b) în periodice (ziare, reviste literare ..., unde au apărut cronicile literare, comentariile critice ..., despre cărțile autorului respectiv). Avem, astfel, în fața ochilor, imaginea completă a activității literar-artistice a autorului supus atenției cititorului.

În funcție de contribuția fiecăruia, de diversitatea preocupărilor literar-artistice, C. G. Moraru a alocat, în arhitectura lucrării, un spațiu mai mare sau mai mic fiecărei personalități culturale, pe primul loc aflându-se, cu 81 de pagini, Stan V. Cristea, neobositul istoric literar, publicist, poet, care a condus, pentru o bună perioadă de timp, destinele culturii teleormănene, în calitate de Director Executiv al Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național al Județului Teleorman.

Viața intelectuală este o continuă luptă. Cartea aceasta ne oferă exemplul unei frumoase, unei magnifice întreprinderi, o adevărată bucurie a spiritului, nu numai pentru cei care se regăsesc în ea, dar și pentru cititorul care este adus în fața unei realități locale, ce nu poate fi contestată.

Istoria literaturii roșiorene contemporane este o carte complexă, completă, care conține o bogăție infinită de viață în continuă mișcare.

Felicitări autorului, Cristian Gabriel Moraru, care își ia din timpul său de a gândi, timp ce nu se mai află în acord cu vechile noastre măsuri, și-l dăruiește semenilor! Îi dorim sănătate, putere de muncă și Timp ..., spre a-și duce la bun sfârșit toate proiectele literare, în care s-a angajat, și altele viitoare, ce se vor naște în sufletul său, de acum înainte!

Domnița Neaga,
Membră a Uniunii Scriitorilor din România

Comemorări literare

Criticul literar Basil Munteanu, la semicentenarul trecerii la cele veșnice

Se împlinesc anul acesta 50 de ani de la moartea uneia dintre marile personalități culturale ale exilului românesc, Basil Munteanu, pseudonimul comparatistului, criticului și istoricului literar Vasile Munteanu (n. 8 noiembrie 1897, Brăila — m. 1 iulie 1972, Paris), membru corespondent al Academiei Române.

Deși a debutat mai întâi ca poet la revista „Letopiseți”, condusă de Perpessicius, Tudor Vianu și Ion Minulescu, Basil Munteanu s-a consacrat ca istoric și critic literar, cartea sa fundamentală fiind *Panorama de la littérature roumaine contemporaine* (1938), tradusă ulterior în câteva limbi de circulație internațională: engleză (1939), germană (1943), italiană (1947), și devenind lucrare de referință în Occident pentru cei interesați de literatura română.

În 1939, își susține doctoratul la Universitatea din București și ocupă catedra de Limbă și literatură franceză, ca succesor al fostului său dascăl, Charles Drouhet. După 1946, se reîntoarce în Franța, unde fusese trimis la specializare de Nicolae Iorga încă de la vârsta de 25 de ani. Aici rămâne până la sfârșitul vieții, apărându-i mai multe studii și cărți în limba franceză.

Opera sa este constituită din următoarele titluri: *Le Problème du retour à la nature dans les premiers ouvrages de Senancour*, Paris, 1924; *Panorama de la littérature roumaine contemporaine*, Paris, 1938; *De la metodă la cunoașterea literară*, București, 1941; *Literatura românească în perspectivă europeană*, Sibiu, 1942; *Un vizionar al latinității. Latinitatea, Franța și sufletul autohton în concepția lui Ovid Densusianu*, București, 1945; *Permanențe franceze. De la Descartes la Giraudoux*, București, 1946; *Constantes dialectiques en littérature et en histoire. Problèmes, recherches, perspectives*, Paris, 1967; *Solitude et contradictions de Jean-Jacques Rousseau*, Paris, 1975; *Corespondențe*, Paris, 1979; *Ante saeclum*, versuri, ediție îngrijită de Eugen Lozovan și Ruxandra D. Shelden, Cleveland-Copenhaga-Paris, 1993; *Permanențe românești. Discursuri și portrete*, ediție îngrijită de Eugen Lozovan și Ruxandra D. Shelden, Cleveland, 1994.

Din păcate, opera lui Basil Munteanu, cel care a reintegrat literatura română în circuitul marilor valori europene, este astăzi puțin cunoscută *chez soi* și încă și mai puțin studiată în mediile universitare românești.

Prof. **Cristian Gabriel Moraru**
Foto: internet

Pagini de istorie locală

Spitalul din Roșiori de Vede. Istorie și adevăr (V)

În afară de activitatea din spital, sănătatea publică din orașul Roșiori de Vede era privegheată din partea administrației și de dr. M. Nissescu, medicul comunal, Alexandru Dumitrescu, subchirurg, Valeria Moisescu, moașa și Marin Niculescu, agent sanitar. În oraș funcționau mai multe cabinete medicale particulare precum a dr. Afeimblath, situat în centrul orașului, pe strada Dunării, și a doctorului Berechet Nicolae, situat în strada Soreștilor. Tot în oraș locuia și doctorul Ioan Niculicescu, ce era medic de plasă. Își mai desfășurau activitatea cu statut de particulare, cu licență și două moașe: Elena Iacovescu din strada Soreștilor și Elena Constantinescu din strada Sfântul Teodor. În 1909, este consemnată în documentele Primăriei Roșiori de Vede, ca salariată, și tânăra moașă Elena Pop.

și a fost de bună calitate. La sfârșitul Raportului, prefectul sublinia că Spitalul Județean din orașul Roșiori de Vede este proprietatea județului Teleorman. Și prefectul mai consemnează ceva ce arată importanța spitalului roșiorean: aria de acoperire a spitalului din Roșiori de Vede cuprinde plasa Roșiori cu o populație totală de 52.422 locuitori din care 26.622 bărbați și 25.800 femei.

În anul 1915, în Spitalul județean din Roșiorii de Vede, au fost tratați 808 bolnavi, internați în perioada1 septembrie 1914 — 3 septembrie 1915. Dintre aceștia, au decedat în spital 103, ceea ce este foarte mult.

Doctorul Ioan Eremia, conducător al spitalului, a căutat sa găsească explicații științifice privind numărul mare de decese. El insistă, aplică și generalizează practica antisepsiei în tot spitalul.

În raportul pe care îl prezintă, pentru anul 1914, doctorul Eremia arată că numărul de consultații acordate gratuit a fost de 6.061, al internaților în spital a fost de 391 bărbați, 336 femei, deci un total de 727 de pacienți pentru perioada 1 septembrie 1913 până la 6 septembrie 1914. Raportul doctorului Ioan Eremia este prezentat la 30 octombrie 1914.

Din acest total de 727 internați, din spital au ieșit vindecați 304 bărbați, 266 femei, deci un total de 570 de vindecați. Ameliorați la ieșirea din spital au fost 6o de persoane, din care 28 bărbați si 32 femei. Nevindecați au fost 11, din care 8 bărbați și 3 femei. În raport se mai menționează că au fost 66 morți din care 39 bărbați și 27 femei.

Și prefectul județului Teleorman, Nicolae Racotta, în *Expunerea situațiunei județului Teleorman*, prezentată Consiliului Județean, în sesiunea ordinară de la 15 octombrie 1914, notifica rezultatele bune obținute de personalul de la Spitalul județean din Roșiori de Vede. În raportul prefectului se arată: Serviciul sanitar în județ s-a îndeplinit de domnii medici de plăși și agenți sanitari sub controlul și după instrucțiunile date de domnul medic primar al județului. Cu ocaziunea inspecțiilor făcute comunelor, au fost vizitați 25.374 de bolnavi, și anume 1764 de către domnul medic primar, 12.786 de medicii de circumscripții și 10.823 de medicii de orașe. Cea mai mare parte dintre bolnavi au primit și medicamente gratuite din farmaciile spitalelor, comunelor și farmaciile portative care sunt de mare folos populației de la țară.

Prefectul consemna și cele mai răspândite maladii: pelagra, paludismul și lepra. Dar cel mai interesant pasaj din raportul prefectului este cel privitor la vaccinări și revaccinări: au fost 12.240 de vaccinați, din care cu succes au fost 11.112 și fără succes 725 persoane, 303 nu s-au prezentat la control, iar 17.107 persoane au fost revaccinate. Vaccinul a fost procurat de la Depozitul Central de medicamente din București

Iată ce scria în Raportul prezentat la 22 decembrie 1915: în spital se execută toate măsurile antiseptice, cu o exactitate anxioasă: scândurile și toate mobilele se șterg în toate zilele, cu cârpa înmuiată în apă fenicată; în toate diminețile, se pulverizează în atmosfera saloanelor apă fenicată, 20% printr-un pulverizator mare. Toți bolnavii sunt îndrumați a-și spăla mâinile și fața lor, și pe urmă fiecare din ei este șters cu un burete înmuiat în apă fenicată 3%.

Descoperirea etiologiei bacteriene a majorității infecțiilor nesocomiale și aplicarea corespunzătoare a tehnicilor antiseptice și aseptice au contribuit mai mult decât orice la modernizarea asistenței spitalicești la Roșiori de Vede. Și cel care a inaugurat aceasta a fost doctorul Ioan Eremia.

Și să încheiem cu anul 1915: pe statele de plată, începând cu luna ianuarie 1915, se află și subchirurgul Iancu Isăcescu. Zilele de tratament au fost 12.344. S-a folosit apă de puț și iluminatul a fost asigurat de Lămpi cu petrol.

Spitalul județean din Roșiori de Vede, în anul 1916, are următorul personal: Doctorul Ioan Eremia, medic șef, conducătorul spitalului, cu un salariu de 558 lei și 70 bani, și funcționează până în septembrie, când este mobilizat și pleacă pe front; subchirurgul Vasile Ianculescu, cu un salariu de 87 lei, este mobilizat în septembrie și pleacă pe front; Titu Eugenia, moașa, cu un salariu de 72 lei; Preotul Theodor Periețeanu, confesor, cu o indemnizație de 10 lei; Marița Fl. Lutan, infirmiera cu un salariu de 35 lei; Ioana Lutan, infirmieră, salariu 35 lei; Aurica Drăgănescu, infirmieră, cu un salariu de 35 lei; Leanca Marinescu, bucătăreasă, cu un salariu de 40 lei; Teodora Ilie, spălătoreasa cu un salariu de 36 lei, și doi îngrijitori, numiți în documente, argați: Tudor Gh. Marin și Zamfir Rotaru, ambii cu un salariu de câte 30 lei.

— Va urma —

Argentin Șt. Porumbeanu

Foto: din arhiva personală a autorului

O incursiune prin istoria controversată a Ucrainei (V)

După ce într-un episod anterior am făcut o istorie a unei părți — sau mai bine zis a unei foste părți — importante a Ucrainei, este vorba desigur despre Crimeea, în acest număr, am să mă refer, pe scurt, la istoria unei alte părți, este vorba de atât de frământatul și conflictualul Donbas.

La fel ca și în primul caz, vom spune că Donbasul are o istorie asemănătoare, dacă ar fi să pornim de la îndepărtata epocă a cnezatelor rusești, deci cu apartenență la entitatea statală rusă, indiferent de perioada istorică, ceă a cnezatelor sau apoi a Imperiului țarist. Această zonă începe să se evidențieze din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în

timpul afirmării explozive a industriei, a Revoluției industriale occidentale.

Chiar dacă Rusia țaristă nu era nici pe departe dezvoltată precum celelalte mari state, din vestul și centrul Europei sau peste ocean, în America, autoritățile imperiale ruse nu au putut rămâne refractare la dorința de a recupera din această rămânere în urmă și au început să se deschidă către Apus, așa cum făcuse cu un timp în urmă și Petru cel Mare, către exploratorii și industriașii europeni din statele puternic dezvoltate.

Astfel, în zona din răsăritul Ucrainei, în jurul râului Donеț, de unde provine prin derivare și numele de Donbas, industriași din domeniul extractiv din Marea Britanie au făcut explorări în zonă și au descoperit resursele imense de cărbune de aici. Au fost deschise rapid mine, iar la 1869, a luat ființă și primul oraș industrial din acest spațiu, Donețk, celălalt oraș important, Lugansk, fiind întemeiat în primii ani ai secolului XX. A apărut astfel și s-a dezvoltat într-un ritm accentuat cea mai însemnată zonă industrială a Rusiei de atunci și care avea să devină și una dintre cele mai puternice ale Uniunii Sovietice de mai târziu, având în vedere cantitățile uriașe de cărbune scoase din străfundurile Donbasului și puse la dispoziția conducerilor comuniste. Următoarele cifre sunt extrem de relevante pentru ce a însemnat această zonă extractivă, în 1937, regiunea a produs mai mult de jumătate, respectiv, 77,6 milioane de tone din totalul de circa 128 milioane de tone extrase din toată Uniunea Sovietică! Practic, era asigurată peste jumătate din cantitatea de oțel și circa 2/3 din cea de fontă a imperiului sovietic al lui Stalin. Cifrele nu mai lasă loc de niciun comentariu. Nu degeaba un afiș

propagandistic din perioada interbelică exprima faptul că Donbasul reprezintă „inima Rusiei”. E lesne de înțeles de ce și astăzi Rusia lui Putin pune atât de mult preț pe regiune, criteriul economic, al resurselor încă imense de care dispune Donbasul, fiind unul dintre argumentele evidente care au justificat intervenția militară rusească în estul Ucrainei.

Știm că regimul stalinist a avut ca priorități industrializarea excesivă și crearea unei forțe militare extrem de puternice și, în acest sens, resursele bazinului carbonifer din răsăritul Ucrainei au jucat un rol absolut esențial. Stahanovismul sau întrecerea stahanovistă a însemnat un instrument propagandistic de bază al mobilizării staliniste în vederea realizării unei producții de cărbune cât mai mari. Denumirea vine de la un miner din această zonă, Aleksei Grigorievici Stahanov, despre care se spune că într-o singură noapte — de fapt, cum afirmă sursele bolșevice, mai mult sau mai puțin demne de crezare, în doar 5 ore și 45 de minute!!! — în august 1935, a extras singur nu mai puțin de 102 tone de cărbune dintr-o mină, depășind de aproape 8 ori planul de producție, performanță, se spune, ulterior depășită de același personaj, devenind un exemplu de urmat pentru toți proletarii, folosit ulterior asiduu de regimul comunist pentru propria sa imagine. Minerul din Donbas, decorat cu numeroase medalii de către Stalin, a devenit un simbol al devotamentului față de cauza comunismului și patria sovietică și a ajuns celebru și în afara granițelor sovietice, rod bineînțeles al aceleiași propagande fervente bolșevice, pe coperta prestigioasei reviste *Time* din Statele Unite.

Desigur că Al Doilea Război Mondial, prin cumplitele conflicte care au devastat teritoriul vast al Uniunii Sovietice, au afectat puternic și această regiune, însă, după război, autoritățile sovietice au trecut la refacerea capacităților industriale, producția carboniferă crescând din nou și ajungând la circa 35% în medie, în epoca postbelică și asta în condițiile în care în Uniunea Sovietică au fost deschise și alte noi bazine extractive.

Din punct de vedere administrativ, Donbasul a făcut parte din R.S.S. Ucraineană în timpul erei sovietice, iar la 1991, la declararea independenței, teritoriul a rămas, la fel ca și Crimeea, în componența proaspătului stat. Importanța sa trebuia să fie destul de mare, de asemenea, și pentru Ucraina din punct de vedere industrial, însă, acest lucru nu s-a mai întâmplat la fel ca pe timpul comunismului.

— Va urma —

Prof. **Victor Gabriel Osăceanu**

Medalia „400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare”

Istoria poporului român s-a scris și cu spada voievodului Ștefan cel Mare, dar și prin trainicele ziditi de biserici, mănăstiri, cetăți și curți domnești, adevărate capodopere ale arhitecturii medievale și mărturii ale vredniciei oamenilor acestor locuri.

Domnia lui Ștefan cel Mare a fost perioada cea mai glorioasă din istoria medievală a românilor, iar dispariția sa a fost resimțită de contemporani, dar și de către isoriografie, ca un sfârșit de epocă, așa cum reiese din cronica scrisă la un secol și jumătate de la moartea sa: „Iară pre Ștefan Vodă l-au îngropat țara cu multă jale și plângere în mănăstire la Putna, care era de dânsul zidită”. Iar după trei secole, Mihail Kogălniceanu consemna că „românul îi atribuie tot ce-i pare curios, mare, vitejesc și chiar neînțeles. Orice cetate, orice zid, orice val, orice șanț, întreabă-l cine l-a făcut, el îți va răspunde: Ștefan cel Mare. Orice pod, orice biserică, orice fântână, orice curte sau palat vechi, el le va raporta eroului său. Orice bunătate, orice așezământ ale căruia rămășițe mai târăgănează până astăzi, orice legiuire omenească, orice puneri la cale înțelepte, Ștefan-vodă le-a urzit …”.

O asemenea personalitate istorică nu putea fi trecută cu vederea de medalistică. De-a lungul anilor, au fost bătute numeroase medalii care să aniverseze victoriile voievodului sau ctitoriile sale, dar și medalii care au comemorat moartea domnitorului.

Una dintre aceste medalii este cea bătută în 1904, la împlinirea a 400 de ani de la moarte, de către Societatea Numismatică Română. Pe avers este reprezentat bustul

domnitorului. Pe cap poartă coroana domnească împodobită cu pietre scumpe, iar părul cade în plete pe spate și umeri. Deasupra apare legenda semicirculară ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT 1457 – 1504. Pe revers apare pecetea domnească. Deasupra inscripția semicirculară MARELUI STREMOȘ ȘTEFAN – VODĂ și dedesubt, pe cinci rânduri, LA ÎMPLINIREA DE PATRU SUTE DE ANI/ DE LA SĂVÂRȘIREA LUI DIN VIAȚĂ/ CA SEMN AL RECUNOȘTINȚEI/ NEAMULUI SĂU/ 1504 – 1904.

Medalia are un diametru de 50 mm, este confecționată din argint și din bronz și a fost executată de Wilhelm Mayer și Frantz Wilhelm la Stuttgart.

Foto internet

EUROPA DE ACASĂ

EUROPE DIRECT Teleorman

EUROPE DIRECT Teleorman - legătura TA cu Europa!

(Urmare din pag. 1)

De exemplu, în data de 22 iunie, copii de la Grădinița cu program prelungit nr. 4 din Roşiori de Vede, însoţiţi de

educatoarele: Camelia Al-Khemesy, Ana Chircă şi Ionela Cristea, au descoperit **Biblioteca Municipală „Gala Galaction”** şi centrul de informare europeană **EUROPE DIRECT Teleorman**. Aici, i-au întâmpinat, cu drag şi bucurie, bibliotecara Monica Milostivu, de la *Secţia Împrumut Carte pentru Copii*, care le-a făcut o scurtă prezentare a cărţilor pentru vârsta lor, cărţi frumos ilustrate, pline de aventuri şi învăţăminte, pe care aceştia le-au răsfoit cu plăcere şi curiozitate. Apoi, Marinela Ruşanu, bibliotecară şi manager ED Teleorman, şi Aurelia Bărbuţ, consilier comunicare ED Teleorman, le-au prezentat materiale didactice, pentru grupa lor de vârstă, editate de Oficiul pentru publicaţii al UE şi au descoperit că micuţii ştiu să localizeze România pe harta Uniunii Europene „Unită în diversitate”.

Vizita s-a încheiat cu vizionarea desenului animat (dublat în limba română) „Viaţa secretă a animalelor de companie”, un film amuzant, dar şi înduioşător despre animalele de companie şi stăpânii lor, o imaginea ideală a unei lumi în care oamenii îşi umplu viaţa cu prezenţa unui animăluţ de

companie, pe care nu trebuie să-l abandoneze niciodată şi din niciun motiv, animăluţ căruia îi se dă șansa la viață și iubire necondiţionată.

După această plăcută experienţă, preşcolarii au primit din partea gazdelor o amintire dulce, dar și hărţi ale Europei şi fişe de colorat. Iar cei mici au promis că vor reveni la bibliotecă.

● *Desenează-ţi viitorul!*

Echipa Centrului de informare EUROPE DIRECT Teleorman a fost invitată, în data de 23 iunie, să participe la evenimentul de lansare oficială a proiectului ***„Desenează-ţi viitorul”***, derulat în perioada 31 ianuarie 2022 - 30 decembrie 2023. Proiectul are ca obiectiv îmbunătăţirea situaţiei a 1064 tineri NEETs (*nu au un loc de muncă, nu urmează o formă de învăţământ şi nu participă la activităţi de formare profesională*), cu vârsta cuprinsă între 16-29 ani, din regiunea de dezvoltare Sud Muntenia, cu accent asupra celor provenind din mediul rural şi aparţinând minorităţii rome, care doresc să obţină o calificare, să se angajeze sau să-şi înceapă o afacere finanţată 100% din fonduri nerambursabile.

Proiectul, finanţat din Fondul Social European prin Programul Operaţional Capital Uman 2014-2020, Axa prioritară 1: Iniţiativa locuri de muncă pentru tineri, este implementat de Asociaţia Building Dreams (beneficiarul contractului de finanţare), alături de Formare Managerială în Turism – F.M.T. SRL, Eco Rural Consulting SRL şi Centrul de Excelenţă pentru Resurse Comunitare SRL (în calitate de parteneri).

Prin implementarea proiectului, se va asigura integrarea durabilă pe piaţa muncii a tinerilor cărora le lipseşte o calificare şi care nu au un loc de muncă, inclusiv a tinerilor cu risc de excluziune socială şi provenind din comunităţi marginalizate. Totodată, proiectul îşi propune, printre altele, şi sprijinirea înfiinţării şi demarării activităţii a 37 de noi întreprinderi localizate în regiunea Sud Muntenia. Toţi cei 1064 de tineri vor beneficia de servicii de mediere pe piaţa muncii pentru a-şi spori şansele de obţinere a unui loc de muncă.

La sesiunea de informare au participat: managerul proiectului Ioana Gligor-Bekesi, prof. Eliza Iliescu – expert Grup Ţintă, d-na Diana Manuela Caţan şi d-na Veronica Manolescu din partea Instituţiei Prefectului Judeţului Teleorman, consilieri locali, reprezentanţi ai Primăriei Municipiului Roşiori de Vede, cadre didactice din mediul urban şi rural din judeţul Teleorman, antreprenori.

În ***Anul European al Tineretului***, Uniunea Europeană acordă sprijin şi finanţare pentru îmbunătăţirea situaţiei tinerilor din România şi integrarea lor pe piaţa muncii. Evoluţia tehnologiilor, provocările mondiale şi demografice ne influenţează modul în care lucrăm, învăţăm, participăm la dezvoltarea societăţii şi ne trăim viaţa de zi cu zi.

● *Lecţia de informare europeană!*

Centrul EUROPE DIRECT Teleorman a organizat, în data de 5 iulie, o nouă *Lecţie de informare europeană,* în parteneriat cu **Școala Gimnazială „Zaharia Stancu” din Roșiori de Vede.**

Activitatea s-a desfășurat în cochetul sediu al ED Teleorman, găzduit de Biblioteca Municipală „Gala Galaction” - Secția Împrumut Carte pentru Copii, acolo unde au venit elevii participanți la ***Competiția #EuroQuiz 2022*** (etapa națională și cea județeană), organizată de **Reprezentanţa Comisiei Europene în România** şi **Ministerul Educației**, elevi însoțiți de profesorii coordonatori, dar și de prieteni și părinți.

Am discutat împreună despre ***Anul European al Tineretului***, despre prioritățile UE și de comunicare pentru anul 2022, despre impactul pe care ***Conferința privind Viitorul Europei*** l-a avut asupra cetățenilor europeni, despre activitatea și proiectele instituțiilor europene și ale

Centrului ED Teleorman, despre ***Spațiul învățării*** - ghișeul unic pentru materiale oficiale de predare și învățare în UE, dar și despre necesitatea implicării tuturor în procesul de luare a deciziilor, de

creionare a viitorul nostru comun în Europa.

La finalul întâlnirii, am dăruit premiile oferite de Reprezentanţa Comisiei Europene în România, dar şi de EUROPE DIRECT Teleorman, participanților la Competiția ***#EuroQuiz 2022,*** grupați în următoarele echipe: „**EuroZahariaRoșiori”** – prof. coordonator *Victor Gabriel Osăceanu* – **Locul I** la **etapa națională** a acestui concurs; **„TaedEuropa”** – prof. coordonator *Tatiana Popescu* - **Locul al II-lea** la **etapa națională** și **„Stelarii”** – prof. coordonator *Liliana Stîngă* – echipă participantă la **etapa județeană**.

Felicitări tuturor! Și nu uitați: împreună construim viitorul Europei!

● A început programul „Biblioteca de vacanță în EUropa de acasă” - *ediția 2022*

Deși joi, 7 iulie, ar fi trebuit să ne vedem cu iubitorii cărții în Grădina Publică „Mihail C. Mănciulescu”, ploaia ne-a dat ceva de lucru, așa că ne-am organizat rapid, iar unul dintre cele mai apreciate programe derulate de Centrul EUROPE DIRECT Teleorman și anume ***Biblioteca de vacanță în EUropa de acasă*** s-a deschis oficial și în acest an.

Cu toate că am schimbat locul de desfășurare, elevi de toate vârstele, dar și adulți au venit la întâlnirea de vară cu CARTEA. Am citit împreună din clasicii literaturii române, dar și despre cele mai frumoase povești europene în ***Anul european al tineretului***, am creat „opere” în proză și în versuri despre ***Europa de acasă***, unită în diversitate, am vorbit despre drepturi și libertăți, despre nediscriminare și acceptare. Invitatul special al zilei a fost un membru al Uniunii Scriitorilor din România, ***poeta Florina Carvaci***, cea care ne-a și recitat din opera sa.

A fost o zi în care tinerii noștri minunați și-au descoperit talente nebănuite, curajul de a vorbi în public și bucuria de a socializa!

Până la următoare întâlnire, îndemnul nostru rămâne neschimbat:

CITEŞTE!